

Dramatiken tar fart efter pausen

TEATER

Svinälängorna
Riksteatern, Ystads teater

Initiativet att göra teater av Susanna Alakoski, Augustprisbelönade roman *Svinälängorna* kommer från teaterföreningen Blåe Frau, som grundats av de finlandssvenska skädespelarna Sonja Ahlfors och Joanna Wingren. De har en feministisk agenda och utforskar hur kvinnor gestaltas i scenkonst. Det ingår även i det nordiska Subfrau, som hyllats för sina vassa, queerfeministiska uppsättningar.

När Sonja Ahlfors nu antar rollen som berättarjaget Leena med Joanna Wingrens Åse är det därför naturligt att de två flickorna inte bara förstenas av den destruktiva fyllemisä de växer upp i. Leena och Åse käftar emot, skapar fickor av motstånd och uppror mitt i sin panikfyllda rädsla.

Föreställningen inleds med att de har rytm hemifrån till en vacker skog, digitalt projicerad mot tre väggar som inramar scenen. Men minnena av de föräldrar de nu vänt ryggen tränger sig på, och de 14-åriga flickorna dyker gemensamt in i den solkiga berättelse som fört dem hit.

Regissören Michaela Granit frilägger minnesfragmenten i korta

distinkta projektioner. Granit följer romanens kronologi i en tillspetsad, förhöjd spelstil, med en oavbrutet pågående, suggestiv ljusbild av Markus Fagerudd. *Svinälängorna* handlar ju om det sociala haveriet hos en finsk invandrarfamilj i Ystad. Leenas fattiga, rotlösa föräldrar, hemmabrun Aili (Annalena Sipilä) och svarvaren Kimmo (Jari Nissinen), super bort familjens drömmar om ett bra liv i 70-talets Sverige.

Sonja Ahlfors och Joanna Wingrens uttryck växer när de fyller Leena och Åse med kamp och raseri.

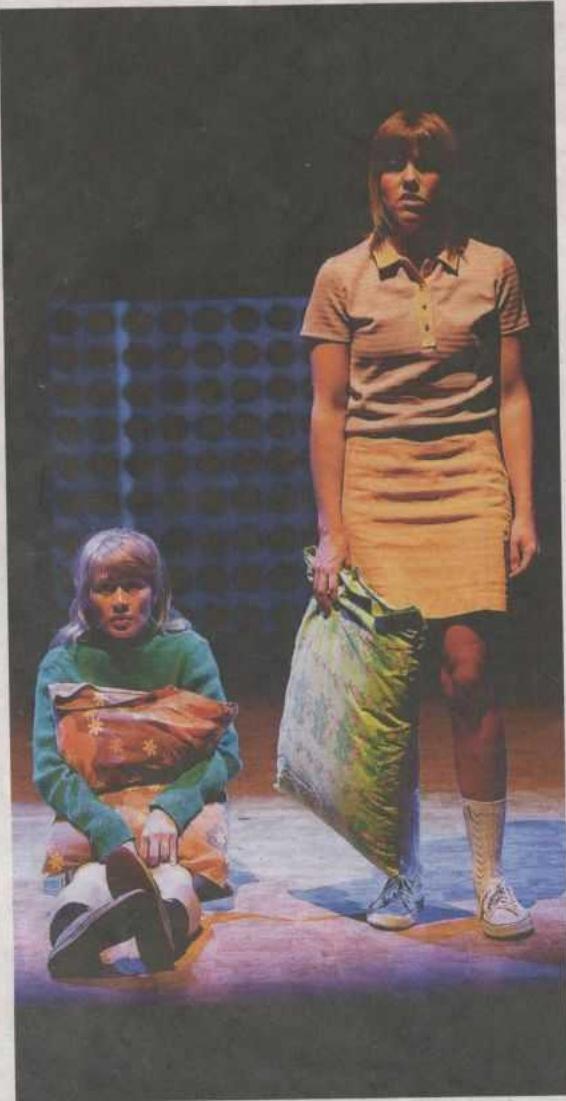
glödlampa som gått sönder. Här inleds Leenas eget frihetsprojekt.

Sonja Ahlfors och Joanna Wingrens uttryck växer när de fyller Leena och Åse med kamp och raseri. Innan dess möter småflickorna den trasiga vuxenvärlden med nyfiken sårbarhet, dock utan att framstå som sentimentaliserade offer. Annalena Sipilä och Jari Nissinen gör tydliga figurer av Ailis och Kimmos tilltagande identitetssupplösning, medan Eva Millberg och Niklas Åkerfelt spelar en rad roller, bland annat den rejala brevbärarväninnan Helmi och hennes supande man Veikko.

Marina Meinanders och Michaela Granits teatralisering av Alakoskis succéroman skildrar både väldet och ledan i en avskalad, dynamisk form. Men framför allt framstår Leena på teatern mer som en potentiell hjältinna, en ung kvinna som ur de största förlusterna kanske frigör en inre kraft till ett nytt och bättre liv.

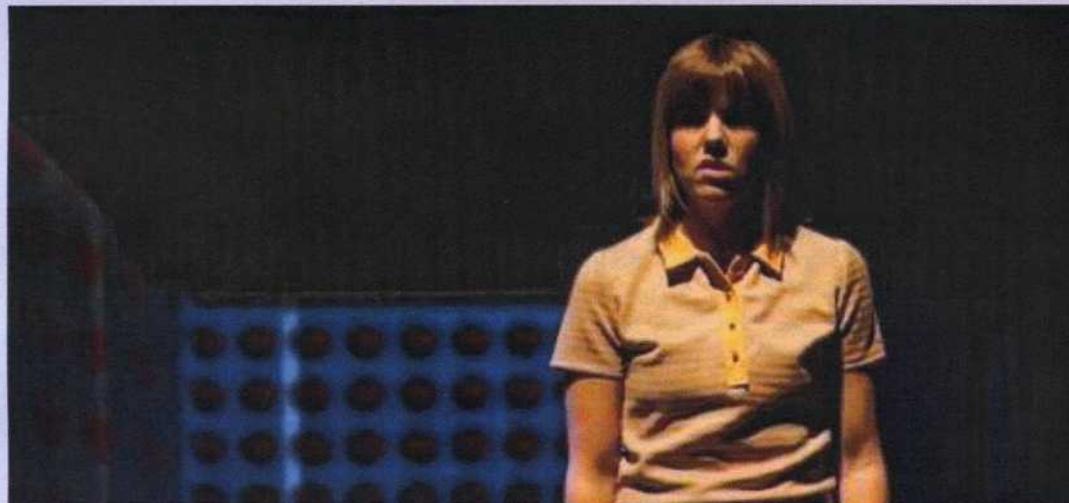
THERESA BENÉR
kultur@svd.se

Text: Susanna Alakoski, dramatisering Marina Meinander Regi: Michaela Granit Scenografi: Karin Lind Medv: Sonja Ahlfors, Joanna Winaren, Annaleena Sipilä, Jari

[+] [-] Textstorlek

Joanna Wingren (Åse). Bild: Jan Ericsson

Förstora bild »

Ett ytligt okoncentrerat referat

Publicerad: 9 november 2009, 00:00

Senast uppdaterad: 9 november 2009, 00:06

YSTAD

Det är alltid vansktigt att göra teater eller film av en bok. Jag önskar att jag inte läst boken *Svinalängorna* när jag ser teaterpjäsen *Svinalängorna*. Då hade mitt intryck blivit ett annat. Kanske inte bättre men annorlunda.

Som manusförfattare och dramaturg kan man välja att antingen skildra kärnan, budskapet, undertexten, det bärande innehållet i boken eller att helt enkelt försöka skildra boken mer eller mindre från pärm till pärm.

Jag har en stark känsla av att detta varit ett dilemma för Marina Meinander, som dramatiserat Susanna Alakoskis text, och regissören Michaela Granit. Som bok har *Svinalängorna* sin stora styrka i innehållet och handlingen – det som sker är så påtagligt och laddat att formen är underordnad. Förvisso finns det en del slagfärdiga och galghumoristiska och drastiska formuleringar i boken som ger färg åt berättelsen och dessa tar man väl tillvara i pjäsen. Men som helhet är boken inget stilistiskt mästerverk utan en bra berättelse med ett skakande och skrämmande innehåll.

Svinalängorna

Av: Susanna Alakoski

Dramatisering: Marina Meinander och Michaela Granit

Regi: Michaela Granit

Scenografi: Karin Lind

Kostym: Teija Fontell

Musik/ljudbild: Markus Fagerudd

Ljus: Mats Antell

På scen: Sonja Ahlfors, Joanna Wingren, Annaleena Sipilä, Jari Nissinen, Eva Millberg och Niklas Åkerfelt

Ystadsteater

Rs Nro 39 25/9 2008

COWGIRLS

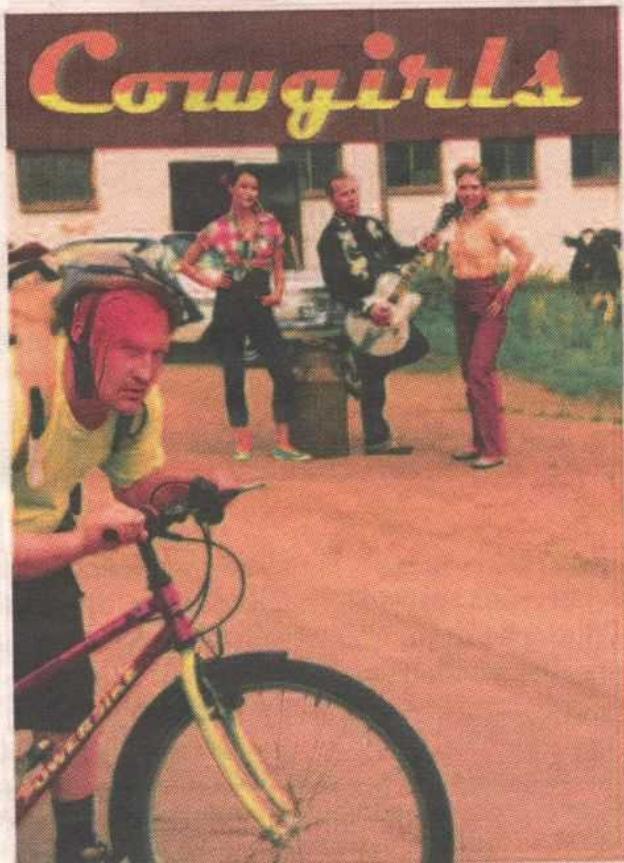
Mats Berglund & Åsa Gustafsson

... Cecilia ja Inga-Maj pitävät maalaistaloa. Donna, heidän paras maitolehmänsä on sairastunut ja tytöt soittavat eläinlääkärille. Paikalle ilmestyykin haavapäinen kaveri rikkinäisen pyörän kanssa. Ja tämä ei muista mitään! Ei edes omaa nimeään. Ehkä se oli Arne?"...

Cowgirls on musiikkipitoinen, humoristinen teatteriesitys rockabillyn tahdissa elämästä, kuolemasta ja jokapäiväisestä leivästämme.

Ohjaus: Timo Nieminen
Näyttelijät: Sofie Lybäck,
Jukka Korpi & Katja Seitajoki
Muusikko: Heikki Kiviahho
Käännös: Inkeri Lamér

www.myspace.com/404747602
www.uusiteatteri.se
www.teatervastmanland.se

Koulu- ja perhe-esityksiä Tukholmassa
Teater Tre, Rosenlundsgatan 12

2, 3 & 4/10 klo 13.00 suomeksi
(26, 27, 28 & 29/11 klo 13.00 ruotsiksi)

Liput: 08-669 00 59, info@teatertre.se

Uuden Teatterin ja Teater Västmanlandin välinen yhteistyö

Cowgirls kvintett. Sofie Lybäck som Cecilia, Heikki Kiviaaho som den rockande tjuren, Katja Seitajoki som Inga-Mai och Jukka Korpi som Arne. Längst fram regissör Timo Nieminen.

Foto: Anna Didriksson

En teater för alla åldrar

I pjäsen Cowgirls förflyttas publiken till ett komocketidylliskt låtsasfemtial där rockabillyn fortfarande är ung men livets skuggor lika mörka.

Cowgirls är skriven av Mats Berglund och Åsa Gustafsson och hade sin urpremiär på Angereds teater 1998. I Teater Västmanlands och Uusi Teaatteris tappning ges den på både svenska och finska i översättning av Inkeri Lamér.

Regissör är Timo Nieminen med 25 års skådespeleri i bagaget kommer närmast från Göteborgsoperan där han spelade hemlös i *My fair lady*. Men nu har han hittat hem i detta tvåspråkiga projekt.

- Det var Uusi Teaatteri som ringde och frågade om jag var intresserad av att regissera, berättar Timo Nieminen.

ter att ha repeterat på finska är han nu mycket nyfiken på hur karaktärerna kommer att känna på svenska.

- Finska språket sitter djupare i kroppen när man agerar, svenskan är lite lättare i tonen.

Pjäsen handlar om Cecilia och Inga-Mai som har en bondgård tillsammans. Men så blir gården hästa mjölkko Donna sjuk. Man ringer förgäves efter veterinären, i stället dyker en man med asig cykel och blodigt huvud upp.

Föreställningens publik är tänkt från sju år och uppåt.

- Ja, men den lämpar sig för alla åldrar. Det är inget "duttande" utan vi tar barnen på allvar.

En underhållande teater som tar ut svängarna men inte väjer för de svåra frågorna, säger Timo Nieminen om Cowgirls, vars centrala fråga är: Vad skulle hänta om min mamma eller pappa dog?

Förutom de två koflickorna och cyklisten Arne befolkas gården av en tjurko med rockdrömmar. Och mycket dans och nyskriven musik utlovar föreställningen.

Iögonfallande är scenografin.

- Vi jobbar mycket med ljussättning och projiceringar. Det blir en riktigt snygg paketering, säger Timo Nieminen medan en animerad ko seglar förbi över det animerade landskapet bakom honom.

Cowgirls ges först på finska på Sigurdscenen med premiär i kväll fredag. Den svenska premiären står en dryg månad senare, fredagen den 24 oktober. Därefter blir det turné till Stockholm och Eskilstuna och i vår till Göteborg.

RS Nro 5
31.1 2008

Nukketeatteria Eskilstunassa

ESKILSTUNA. Ihan uusi ihminen, kynnet ja kaikki, 54 senttiä pitkä. Mutta kylläpä se nukkuu. Esikoululaiset olivat perjantaina tulleet kirjaston pienelle näyttämölle katsomaan Uuden Teatterin esitystä Matti-vauvan alkutaipaleesta. Monet ehkä muistivat jotaain niistä vuosista ja tapahtumista - tai heillä oli pikkuisia kotona tai naapurissa ja tunnistivat tapahtumia sen perusteella.

Puolen tunnin mittaiseen nukketeatteriesitykseen oli koottu lapsen kehityksen pääpiirteitä viisivuotiaaksi asti. Miten minusta tuli sellainen kun olen nyt, kävelen, juoksen, ajan pyörällä ja pelaan futista?

Kuinka ensin löysin kä-

det, sormet, opin konttaamaan, mahalleen käänymään, istumaan ja kävelemään. Miten opettelin syömään perunasosetta, ensin nyristäen, mutta sitten yhä suuremmalla innolla. Opin harjaamaan hampaat. Opettelin pukeutumaan petolli-

Miten kaikki alkoi, 30 minuuttia Uusi Teatteri yhteistyössä Västmanlands teatterin kanssa, Käskirjoitus, ohjaus, nuket & näyttelijä: Katariina Ratia Inger Jalmert-Moritzin myötävaikutuksella

sia kevätilmoja varten, mutta myös ohjaamaan pyörää yhdellä kädellä ja monta muuta jännittävää asiaa.

– Matti, missä sinä olet? Onkohan se mennyt äitiä piiloon.

– Otapa se tutti pois, niin kuulen mitä sinä sanot - vaikka aina ei yhteytymärrys ollut siitäkään kiinni.

Tulivat ne hetket, jolloin äiti sai tietää, että Matti haluaa. Vaikka ei ollutkaan karkkipäivä ja karkkia saa vain karkkipäivänä. Silloin äiti oli tyhmä ja sai kuulla kunniansa.

Sellaisen tilanteiden jälkeen Mattia myös hellittiin ja lohdutettiin. Hän ei jäänyt oikutteluista huolimatta yksin.

MATTI PILHJERTÄ

Ruotsi.se 5/2007

Uusi
Teatteri
TEATER
VÄSTMANLAND

Miten kaikki alkoi

Miten kaikki alkoi on Uuden Teatterin ja Teater Västmanlandin yhteistyö. Se kertoo lapsen kehityksestä vauvasta viisivuotiaaksi. Lasten on helppo samaistua oppimisen haasteisiin ja iloihin. Käskirjoitus, ohjaus, nuket ja näyttelijä Katariina Ratia. Näytelmää voi tilata Uudesta Teatterista, puh. 08-462 02 80 tai sähköpostitse info@uusiteatteri.se

2uotri.se

3/2008

COWCIRLS

Uudella teatterilla on ensi-ilta 26/9
Västeråsissa Sigurdnäyttämöllä.
COWCIRLS on kertomus kahdesta tytöstä jotka pitävät maalaistaloa, mikä ei onnistu ilman vaikeuksia. Cowgirls on musiikkipojat ovat Mats Berglund ja Åsa Gustafsson. Ohjaus on Timo Niemisen.

Henkilöt: Jukka Korpi, Sofie Lybäck, Kaija Seitajoki ja muusikko Heikki Kiviahon.

Ensi-illan lisäksi esitys Västeråsssa 27/9 kello 13:00. Lippuja Västeråsista : 021-4704110 tai biljetkassan@teaterväsmnland.se

Tukholmassa Teater Tren näyttämöllä on suomenkielisiä esityksiä 2., 3 ja 4.10 kello 13.00. Tukholmasta lippuja saa: 08-669 0059 tai internetistä www.teatertre.se

Barn föll för sommarspel

Koskit, slaktbilar och timotej var receptet när Nya Finska Teatern gästade Strömsholm i lördags. Barnen i publiken gillade vad de såg. "Allt var bra och tjurkalven bäst" säger en åskådare.

Strömsholms gatlyktors och stallars ljus silar mjukt genom dimman när publiken, med magarna fulla av kanelbullar, pepparkakor och saft, intar Knytpunktens läktare på lördagskvällen.

Nya Finska Teaterns föreställning Cowgirls blir en snabb biljett till sommaren. Humlor surrar, någon halkar

Nöjda recensenter.
"Jättebra" "...men sorgligt", tyckte tioåriga Tea Carlqvist-respektive fem år yngre lillasyster Maja Carlqvist.

omkull i koskit och en man kommer cyklande på knastrande grus.

Den nästan två timmar långa föreställningen handlar, förutom om sådant man kan läsa på baksidan av mjölkpaket, mest om att uttrycka känslor i musik och att mäniskor behöver sitt minne.

- Om man inte minns, det är som man inte finns, gnolar en pojke på väg ut i dimman igen.

- Det var jättebra, tycker tioåriga Tea Carlqvist.

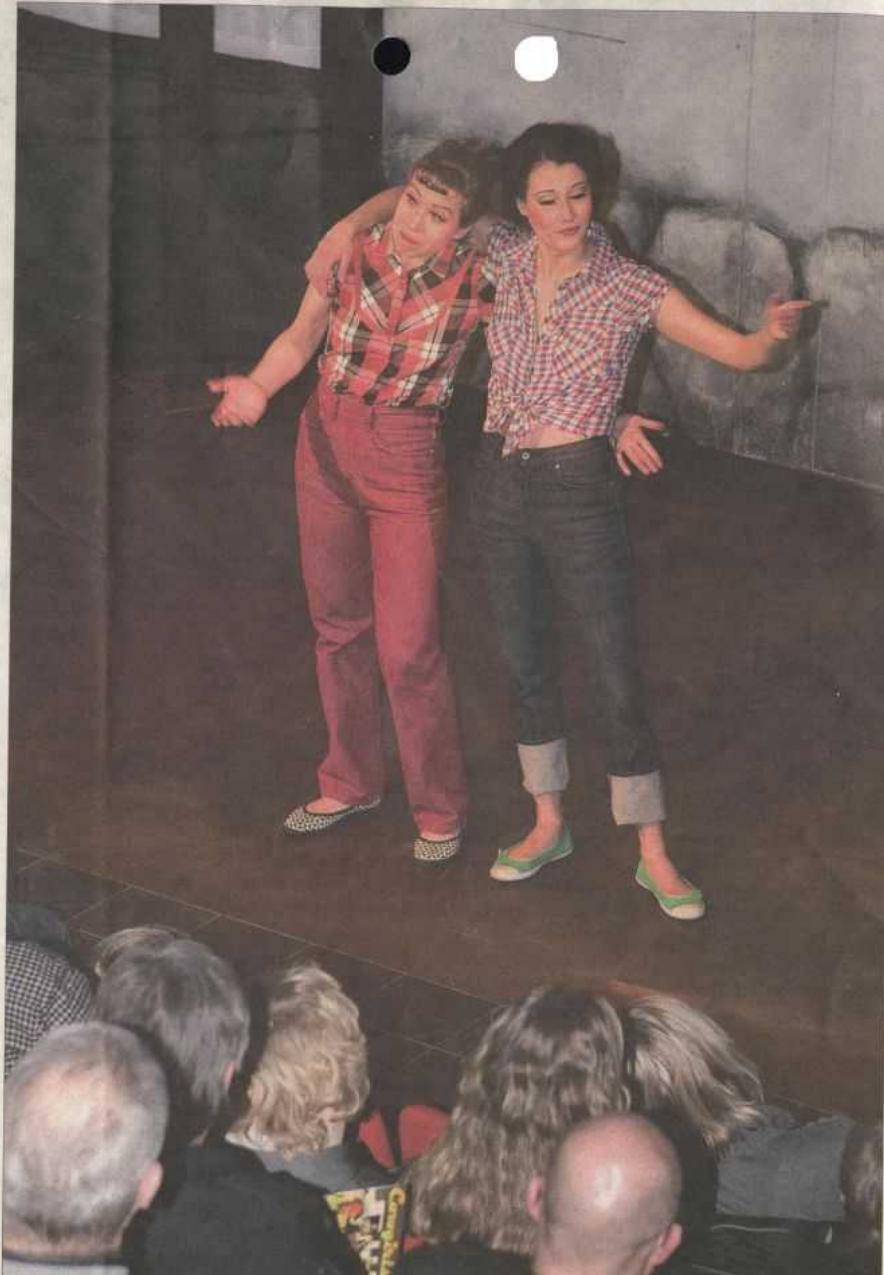
- Ja, men det blev lite sorgligt, säger lillasyster Maja Carlqvist, fem år.

- Jag undrar hur den där mammakossan såg ut. Man såg henne bara på en slags tevefilm. Jag undrar om det var en riktig ko där bakom, tillägger hon.

Sjuåriga Strömholmsbon
Tilde Alsing Stefansson, med mellannamnen Vendela och Fanny, säger att hon tycker att föreställningen var bra. Hennes mamma tycker att den elgitarrspelande tjurkalven var bäst.

MAJA TENGNÉR
maja.tengner@vlt.se

Fotnot: Pjäsen Cowgirls ges i samarbete med Teater Västmanland och spelas också på finska på Hammartheatern i Hallstahammar lördag den 21:a februari.

Känslosvall. Föreställningen Cowgirls för åskådarna tillbaka till sommaren genom musik, känslor och minnen.

VLT 9/2-09

FOTO: MAJA TENGNÉR

RSHT

Esiripun liepeiltä

RSHT:n suurin voimain ponnistus tähän mennessä!

Kesäkuun puolivälissä ensi-
iltansa saanut Suomen taivas
oli RSHT:n historiin suurin
voimainponnistus.

Ja se onnistui hyvin!

Projekti oli yhteistyöyhteisö
Uuden teatterin kanssa,
joka on ainoa suomenkieli-
nen ammattiteatteri tällä
ruotsissa.

RSHT:n ja Uuden teatterin yhteis-
työtä alettiin kehittää heti sen pe-
rustamisen jälkeen. Uuden teatterin
johtajan Irma Karion astuessa tehtä-
väänse, alkoi yhteistyön suunnittelu
välittömästi.

RSHT:n hallitus tunsi välittö-
mästi että nyt, jos koskaan.

Keväällä 2004 syntyi ajatus
yhteistuotannosta juhlistamaan
RSKL:n 50 vuotisjuhlaa, näin ollen
ei ole ihme että projektilä oli monta
eri vaihetta, ja joku ehti jo epäillä
koko projektin toteutumista, mutta
toteutuihan se. Kertoi Irma Kario
kokemuksistaan projektin vaiheista.

Anna-Maria Ingerö ja Anita
Ingeniuksen sitkeys ja työpanokset

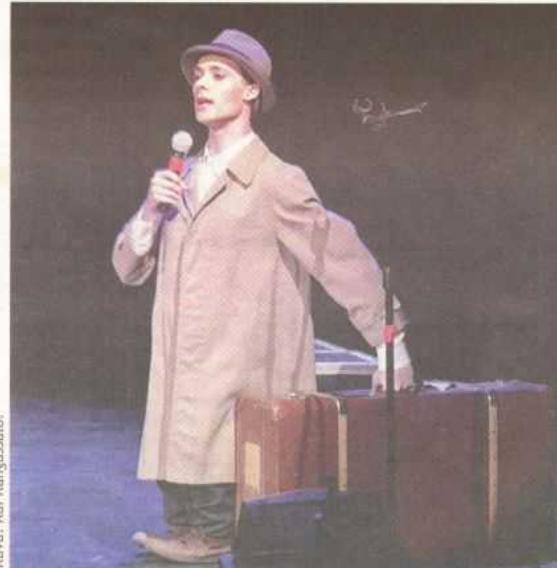

Kuva: Kai Kangassalo

*Mauno Rintamäki on saanut te-
atteriharrastuksen kautta lisää
itsvarmuutta, ja tohtii nyt esi-
merkiksi laulaa yleisön edessä.*

tisjuhlaan yhteisellä esityksellään.
Kirput pysivät myös minua mu-
kaan mutta kieltäydyin kohteliaasti
näytelijän työtarjouksesta, mutta
lupasin auttaa lavasteissa, rekvisi-
tassa ja lännissä.

Liekö Anita Ingveniuksen
ansioita että Uuden Teatteri johtaja

Kuva: Kai Kangassalo

Joakim Saedén eri hahmoissa.

rastajateatterille -80 ja -90 luvun
alkupuolella, mutta Suomen Taivas

lukemattomiin kilpailuihin. Teatte-
riharrastus on ollut enimmäkseen

Te teitte sen!

Uuden Teatterin, Ruotsinsuomalaisten harrastajateatteriliiton ja Teater Västmanlandin yhteistyöprojektina oli Eskilstunans Teatterissa juhlaesitys Suomen taivas.

Nimi johtuu siitä, että Tukholmassa oli 1700-luvulla Finska Himmelen-niminen ravintola. Näytelmän kasikirjoittaja oli tehnyt Anna-Maria Ingerö ja ohjausksesta vastasi Anita Invenius.

Näytelmä rakentui viiden ryhmän varaan sekä kolmeen "pää näytelyjään" Ryhmät - Suomi-teatteri Göteborgista, ÖV-piirin Karvalakkidelegaatio, Söderlännen Kulttuuriyhdiste, Uumaja-Örnsköldsvikin Kirput-Pakkasenpanemat ja Arkkipelaa Tukholmasta.

Kaiikki ryhmät olivat hyvässä
tasossa ja kum mukana olikin kolme
kokenutta esiintyjää Tuula Sirjonen
eli Hallstan Hilda, sekä juontajina
toimineet Kira Roisko ja Joakim
Sedén, oli yleisölle todella hyvä
tarjottavaa. Hallstan Hilda touhusi
entiseen tuttuun, tasokkaaseen
tapaansa. Hänen näytelijätystään
näkyi syvä paneutuminen rooliin.

RSHT

Esiripun liepeiltä

RSHT:n suurin voimain ponnistus tähän mennessä!

Kesäkuun puolivälissä ensi-iltaansa saanut Suomen taivas oli RSHT:n historian suurin voimainponnistus.

Jä se onnistui hyvin!

Projekti oli yhteistyönäytös Uuden teatterin kanssa, joka on ainoa suomenkielinen ammattiteatteri Tällä ruotsissa.

En ja Uuden teatterin yhteisö, alettiin kehittää heti sen perustamisen jälkeen. Uuden teatterin johtajien Irma Kariotin astuessa tehtävänsä, alkoi yhteistyön suunnittelu välittömästi.

RSHT:n hallitus tunsi välittömiti etty nyt, jos koskaan.

Cevällä 2004 syntyi ajatus yhteistuottamosta juhlistamaan RSKL:n 50 vuotisjuhlaa, näin ollen ei ole ilme että projektilla oli monta eri vaihetta, ja joku ehti jo epäillä koko projektin toteutumista, mutta toteutuvaan se. Kertoi Irma Kario kokemuksistaan projektin vaiheista.

Anna-Maria Ingerön ja Anita Ingenviuksen sitkyes ja työpanokset ovat olleet Irmaan mielestä korvattomia, ja mielepäiseen yhtyy myös RSHT:n hallitus. Olihan projektissä mukana seitsemän harrastajaryhmää väliltä Göteborg – Uumaja ja lisäksi kaksi ammattinäytelijää. Ryhmät saavat myös

ansaitut kaikot, sillä he otti- vat haasteen vastaan täysillä ollen mukana täynnä innostusta ja uusia ideaita. Sanoo Irma Kario.

Lauantaina 16 kesäkuuta oli Eskilstunan teatterissa todellista ruotsinsuomalaisen teatterin juhlaa, kun 50 ruotsinsuomalaisista harrastajista ja ammattilaista antovat sinä "näkemään". Siitä on varmaan aika kuu ruotsinsuomalainen, jota lähteen teatteriesitys on kohtannut niin suuren yleisön. Eskilstunan teatteri oli miltä täynnä. Ja yleisö tuntui pitävän kuulemastaan ja näkemästä. Tosin ainoastaan ruotsia tai suomea ymmärtävät eivät oleet

"neet" mukana ihan kaikessa, a esitys oli kaksikielinen. Kerto- ni jälkeenpäin kuulemistaan kommenteista.

Anssi Hanhela ja Suomen Taivas:

Muuttimme kesällä 2006 Uumajaan Suomesta – mielenkiinnosta miten elämä huilua Ruotsissa. Lapset jatkivat opiskeluaan tällä Ruotsissa ja minä aloitin opiskelun vaihto-opiskelijana Uumajan yliopistossa, perheen äiti oli ainoaa joka oli työssä, hän toimi kiertävänä suomenkielien opettajana.

Tyttäreni Hilla oli harrastanut teatteria jo Suomessa, mutta mistä löytyää uusi areena tällä Ruotsissa. Kuultuani Teatteriryhmä Kirpuista, neuvoin Hillaa hakeutumaan muun kaan Kirppuihin.

Keväällä 2007 kuulin Hillalta ettei nyt tulee reissua etelään.

Kirput ja Pakkasenpanemat Övikistä osallistuvat RSKL:n 50 vu-

Kuva: Kai Kangasalo.

Mauno Rintamäki on saanut teatteriharrastuksen kautta lisää itsävarmuutta, ja tohtii nyt esimerkiksi laulaa yleisön edessä.

juhluaan yhteisellä esityksellä. Kirput pystivät myös minua mukaan mutta kieltäydimin kohteliaasti näytelijän työtäjäksestä, mutta lapsani auttaa lavasteissa, rekvisiitissa ja lännissä.

Liekki Anitra Ingenviukseen ansioita että Uuden Teatteri johtaja Irma Kario naki joitakin luonnonkiasi Kirppujen ja Pakkasenpanemien Taivaan Portilla esityksestä. Kario otti yhteyttä minuun ja kysyi olisinko valmis vastaanottoon koko juhlaesityksen visualisoinnista.

Olin tietysti uteliaana valmis projektin, huolimatta siitä että kursi yliopistolla oli kesken (on muuten vieläkin).

Suomen taivas gaala oli haasteellinen projektti, jossa toimivat harrastajiryhmät yhteistyössä ammattinäytelijöiden kanssa. Liki sadan ihmisen yhteistyö yhdessä illan juhlaesitykseen!

Suunnitelin ja toteutin lavastukset. Olin mukana rekvisiittassa ja puvustuksessa. Valoissa ja lännissäkin olin apuopikana. Graafisen ilmeen tein myös Suomen Taivaalle. Siinä olinkin työskennellä Västeråsissa noin kuukaudenksi.

Aikaisempi kokemukseni rajoittuu muutamiaan lavastuksiin har-

Joakim Saedén eri hahmoissa.

rastajateatterille -80 ja -90 luvun alkupuolella, mutta Suomen Taivas oli yliise muiden jo suruudessaan. Kokemuksani olivat positiivisia ja projekti onnistui erittäin hyvin. Kaikki olivat täysillä mukana ja luottivat siihen että Suomen Taivaasta tulee maailman paras esitys.

Kiitos kaikille että sain olla mukana niin hyvin toimivassa ja onnistuneessa projektiissa.

Olemme tytäreni Hillan kanssa jutelleet Suomen Taivaasta; Josko esitys pidetään kohta uudestaan oleme valmiita tulemaan mukaan. Nämä Ouluan muuttanut Anssi Hanhela kokemuksistaan Projektiasta.

Entäpä Harrastajat?

Harrastajien kokemuksista kertoo Mauno Rintamäki Pakkasenpanemista:

Mauno on harrastanut teatteria noin 12 vuotta, teatteriharrastus on antanut hänelle myös rohkeutta lähteä harrastamaan karaokea. Vuodesta -99 hän on osallistunut

lukemattomiin kilpailuihin. Teatteriharrastus on ollut enimmäkseen sketsipohjaista seurojen tilamissa, lukuun ottamatta kahta pitempää esitystä.

Teatteriharrastus on antanut ennen kaikkea itsevarmuutta esittymiseen ja löytämään itsestään sellaiset puoleet joita ei ennen ole uskaltanut itsestään esille tuoda.

Kokemuksistaan projektiesta ei jäänyt yhtään ikävää muistoa. Kun oman osiommille jälkeen meni teatteriin parvele seuraamaan loppua esityksestä, ajattelin nähdesäini sen suuren yleisömäärän, että jos olisin tuon tietyntä, ja varmaan olisi uskaltanut esittää sitten kun esitynnyi.

Toivon että pääsemme esittämään tästä vielä uudestaan. Oli kerrassaan mahdavaa olla mukana, toivottavasti tälläistä tulee lisää. Kiihtyis kaikeille: Sanoi Mauno Rintamäki Pakkasenpanemista.

Erkki Kellokumpu

Halstan Hilda (Tuula Sirjonen), Petri Goman ja juontajat Kira Roisko ja Joakim Saedén.

Te teitte sen!

Uuden Teatterin, Ruotsinsuomalaisien harrastajateatteriliiton ja Teater Västmanlandin yhteistyöprojektina oli Eskilstunan Teatterissa juhlaesitys Suomen taivas.

Nimi johtuu siitä, että Tukholmassa oli 1700-luvulla Finska Himmelen niminen ravintola.. Näytelmän käsikirjoittaja oli tehnyt Anna-Maria Ingerö ja ohjausesta vastasi Anita Inventus.

Näytelmä rakentui viidelle ryhmälle varaan sekä kolmeen "pää näytelijään" Ryhmät - Suomi-teatteri Göteborgista, ÖV-piiriin Karvalakidilegatatio, Söderlännen Kulttuuriklubi, Uumaja- Örnsköldsvikin Kirput- Pakkasenpanemata ja Arkkipelä Tukholmasta.

Kaikki ryhmät olivat hyvässä tasossa ja kumpana oli kolme kokemuutta esiintyjää Tuula Sirjonen eli Hallstan Hilda, sekä juontajina toimineet Kira Roisko ja Joakim Saedén, oli yleisölle todella hyvä tarjottavaa. Hallstan Hilda rouhui entiseen tuuttuna, taskoikseen tapaansa. Hänen näytellytästään näkyi syvä paneutuminen rooliin. Hänen laihakkutensa tuli hyvin esim. Juontajien Kira Roiskon ja Joakim Saedenin toiminnasta näkyi selvästi ammattimaisuutta otetta. Kahdella kielellä esiintyminen oli aitoa ruotsinsuomalaisuutta. Mieleenlii tuli Cabaré-elokuvaa, jossa Liza Minelli aikanaan niitti mainetta. Itse asiassa koko näytelmä olikin jotenkin kabareemainen ja tietyistä kokonaisuudesta oli tullut kirjava. Mutta kirjavahan se ruotsinsuomalaisistakin elämä on ollut. Ideana näytelmä oli nerokas keksintö. Oli uutta ja vanhaa ja monia tyylikennoja. Ohjaaja oli pyrkinyt löytämään erilaisia ratkaisuja ja mainioita oivalluksia. Sekaan oli kuitenkin pääsy lähes yleisöä koskivaan aineesta, esimerkiksi se tanssikohaus, jonka Halisen Martti tunnistaisi osastaan Kalervo Kujalan parikymmentä vuotta sitten esityssä näytelmässä Siinähän Martti rutinoidusti kopeloi tanssipartnerinsa takamukkasi. Mutta näitä kliuheenormaisia kauneuspiilkkuja oli kuitenkin vähän. Musiikin avulla kuljetettiin näytelmää eteenpäin sujuvasti. Yhden todella uudenlaisen välyksen haluan kertoa: Joakimin aidosti ja huom! ei yhtään liitoilusti esittämään dragqueen-numeron. Se oli hyvä.

Lopuksi kiitos kaikille. Te teitte sen! Olette suosionosoituksesi annaneet.

Matti J Korhonen

Nämä on taas syyskauden toiminnat alkanee. Lisää informaatiota RSHT:n toiminnasta saatte toimistolamme tai kotisivulta ositteesta www.rskl.se/rsht. Teatteriterveisin erkki!

Réglisseuren. "Paulo Coelho tar upp de stora djupa frågorna. Hans karaktärer tänker på samma saker som vi själva gör", säger Inkeri Rosilo som har dramatiserat Paulo Coelhos roman Veronika bestämmer sig för att dö.

Foto: Margareta Andersson

Från döden – till livet ...

Hennes självmordsförsök leder till ett meningsfullt liv.

I dag är det premiär för regissören Inkeri Rosilos dramatisering av Paulo Coelhos roman Veronika bestämmer sig för att dö – på Sigurdscenen.

Uusi Teatteri (Nya finska teatern) håller till på Sigurdscenen bakom Village. Veronika bestämmer sig för att dö spelas på finska nu under november, och i januari kommer den att spe- las på svenska.

Regissören Inkeri Rosilo pekar på den sparsmakade scenografin. En bild av ett fönster, en bild av ett altare, en bild av en gardin och en bild av en grå vägg.

– Berättelsen utspelar sig på en mentalsjukhus men vi vill ha en mer positiv miljö. Pjäsen handlar om livet, inte om döden, säger Inkeri Rosilo.

Till vardags arbetar hon med barnteaterfestivalen Kuusankoski i Finland och det här är hennes första uppsättning i Västerås. När hon fick en förfrågan att regissera en pjäs tänkte hon direkt på Veronika bestämmer sig för att dö av Paul Coelho.

– Det är en väldigt bra text som tar upp alla de stora frågorna. Varför är jag här? Vilket liv vill jag leva? Vad är meningen?

Paul Coelhos roman handlar om Veronika som gör ett självmordsförsök med tabletter och vaknar upp på en sjukhus. Läkaren meddelar att hennes hjärta är svagt och att hon har fem dagar kvar att leva. Veronika ångrar sitt självmordsförsök och försöker göra det bästa av sina sista dagar i livet.

– I förlängningen har de stora frågorna om livet och döden ganska enkla svar.

Sannamarit Patjas är den enda skådespelaren i föreställningen. Hon är har bland annat spelat i filerna Gossip och Ondskan.

Inkeri Rosilo gillar det lilla formatet med bara en skådespelare.

– Jag tycker inte om stora stora uppsättningar de blir så opersonliga. Max fem skådespelare brukar jag säga.

Staffan Andersson

Ruotsin suomalainen 6/9 2007
Nr 36

Soppateatteria Västmanlandissa

VÄSTERÅS. *Sannamari Patjas ja Lauri Antila* avaavat ohjelmalla "Knas i hjärtat", Teatteri Västmanlandin perinteisen soppateatterikauden ensi viikon keskiviikkona, 12.9 klo 12.00.

Teemana on suomalainen rakkaus, jolle inspiraatiota on haettu osaksi Tapani Suomisen kokoamasta kirjasta "Kärlek på finska" sekä suomalaisesta musiikista.

Suomalaisen kappaleiden välissä kerrotaan siis mitä rakkaus suomalaisittain voi olla. Tapani Suomisen kirjassa on otteita eri kirjojen rakkauskohtauksista, jotkut aika erityisiäkin kuulemma. Näitä rakkauksen eri kasvoja kuvataan hiukan pilke silmäkulmassa, ja Chydeniuksen, Tamara Lundin ja muiden kappaleita väliin, jotka takaa vat rattoisan ruuansulatuk-

Lauri Antila.

sen. Koska soppateatterissa on siis tarjolla myös kehon nautintoa samalla kun sielu saa sysäyksen suomalaista tunteilua.

Välipuheet ovat ruotsiksi, laulut suomeksi ja ne taas on

Tarjoilu alkaa kello 11.30 ja lippuja saa Ticnetin, Turistitoimiston tai suoraa teatterin kassalta varoamalla numerosta 021-4704110. Västmanladin Teatterin kahvilassa kerrataan tämä vielä 19.9 ja 31.10. Muut Västmanlandilaiset saavat teatteria omilla kulmillaan seuraavasti; Kungsör 20.9, Köping, mahdollisesti 4.10 ja Hallstahammar 8.11.

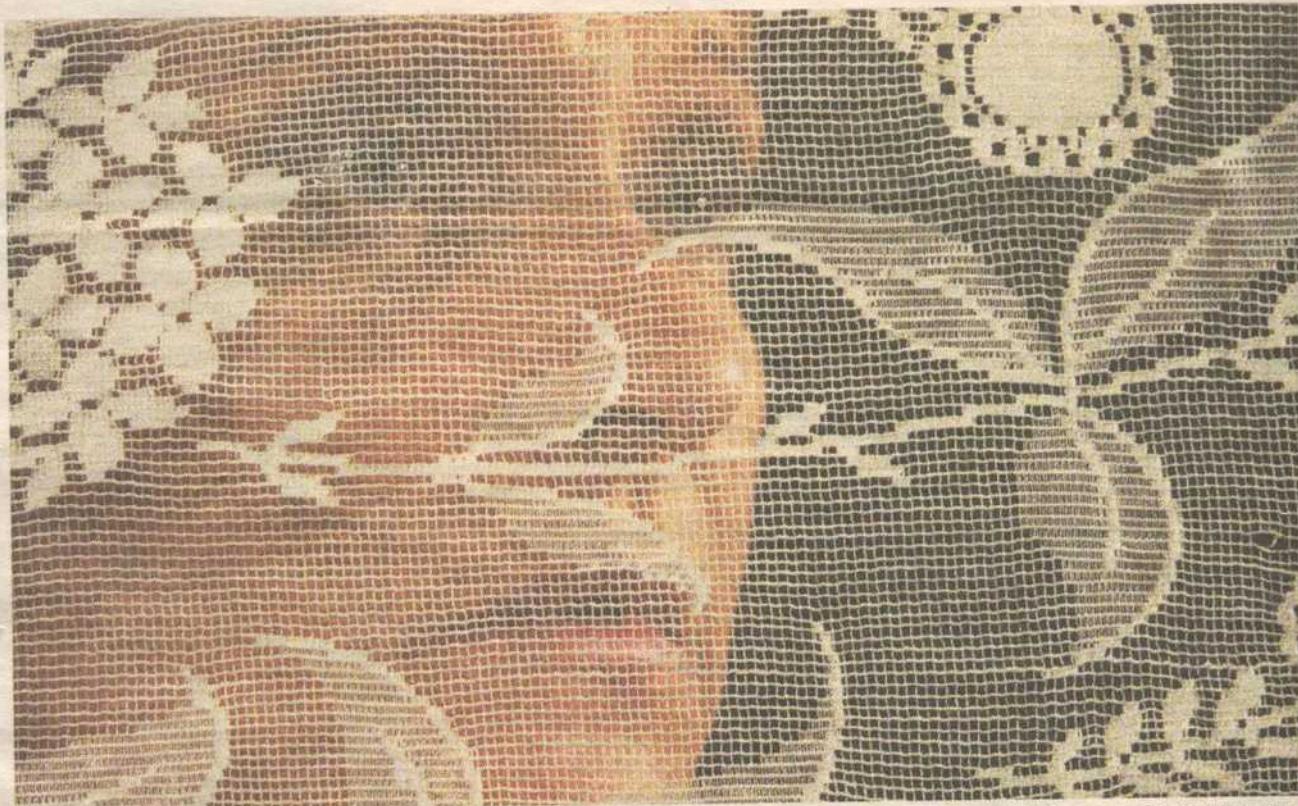
tulkattu ruotsiksi. Näin suomalaisuus saadaan ruotsalaistenkin tietoisuuteen. Ohjelma on Uuden Teatterin ja Teatteri Västmanlandin yhteistyön satoa. Sannamari Patjasta säestää bassolla Lauri Antila.

Soppateatteriohjelma on kabaree-muodossa ja huumoria on käytetty mausteenä. Mitä sitten itse lounaanseen kuuluu, on tarjolla sopan lisäksi salaattia ja leipää.

Ja näin potkaistaan syksyn kulttuuri komeasti Västmanlandissa alulle. Mitähän muuta mahtaa seurata? Tiedän ainakin, että Västeråsissa on kulttuuriyö taas 22.9 ja se lähti alulle vuonna 1990, jolloin itsellänikin oli sormet pelissä mukana. Västeråsin kulttuuriyö tarjoaa perinteisesti hyvää kulttuuria kokoleveydeltään. Kaupungin kulttuuri-instituutiot ovat avoinna kuten muutkin paikatmissä mahdollisesti voi kulttuuriista nauttia. Myös ruokaa saa maistella eri kulttuureista. Nähdääkö vilinässä?

AIRIE TERVANIEMI
BARNELIUS

VÄSTMANLANDIN ALUETOIMITTAJA
0707-296 019
AIRIE.TERVANIEMI@BARNELIUS.SE

Sannamari Patjas gestaltar tre personer i monologen "Veronika bestämmer sig för att dö".

FOTO: IKERI ROSILO

Vad är normalt? Nya finska teatern ger en uppfordrande monolog om de stora frågorna och om hur man följer sin röst.

"**VERONICA BESTÄMMER SIG** för att dö" är en uppfordrande monolog om de stora frågorna om vad som är normalt, om hur man förhåller sig till det avvikande och om hur man lyssnar till sin egen inre röst och följer den. Rollen spelas av Sannamari Patjas och föreställningen gästspelar på Teater tre på Rosenlundsgatan. Inkeri Rosilo har regisserat och Lauri Antila spelar sin musik på scen.

– Den utspelas på ett mentalsjukhus dit Veronica förts efter ett självmordsförsök och det handlar om hennes relationer till två personer där, berättar Nya finska teaterns vd Irma Kario.

– Sannamari Patjas gestaltar alla tre personerna och hon glider mellan karaktärerna Veronica, Marie och den unge schizofrene Edvard.

Pjäsen är en bearbetning av den brasilianske författaren Paulo Coelhos omfattande roman som kom 1998.

DN-TIPSET

TISDAG

"Veronica bestämmer sig för att dö" gästspelar på Teater Tre på Rosenlundsgatan. I kväll, tisdag, och på onsdag på svenska, på torsdag på finska.

Nya finska teatern – Uusiteatteri – har funnits sedan 2002 och är ett resultat av att Sverige ratificerade Europakonventionen om nationella minoriteter. Sverigefinnarna är en av de fem svenska. Svenska staten anslog 7 miljoner till de nationella minoriteternas kulturytringar och sedan dess har Nya finska teatern haft ett årligt anslag på 2 miljoner för att etablera och stabilisera sig. Irma Kario tillträde 2003.

NYA FINSKA TEATERN HAR ett samarbetsavtal med Teater Västmanland som går ut på att den har tillgång

till scen och andra lokaler, teknik och verkstäder mot att producera barn- och ungdomsteater även på svenska.

– Det fungerar otroligt bra, säger Irma Kario.

– Vi är integrerade men helständiga – det är en bra modell som andra borde ta efter.

"Veronica bestämmer sig för att dö" ges både i skolor och på Teater Västmanlands Sigurdscen, där spelperioden ständigt förlängs på grund av publiktrycket.

Närmast ska Irma Kario främja utveckla ett arrangörsnätverk med alla orter där det bor sverigefinnar. Hon gläder sig åt att det finns många tredjegenerationens sverigefinska skådespelare, musiker och sångare som visat intresse och dessutom å ett inlett gästspelssamarbete med Teater Viirus i Helsingfors och med Svenska riksteatern.

CALLE PAU

calle.pauli@dn.se 08-738 213

Oklara roller i snårig intrig

Teater

VERONIKA BESTÄMMER SIG FÖR ATT DÖ

Nya Finska Teatern och Teater Västmanland

TEXT: PAULO COELHO ÖVERS: ÖRJAN SJÖGREN DRAMATISERING OCH REGI: INKERI ROSILO MUSIK: LAURI ANTILA MEDV: SANNAMARI PATJAS

Det börjar med ett våldsamt skrik från bytet på golvet. Publikens i det lilla rummet på Sigurdsseen i Västerås tycks föras rakt in i Veronikas självordsbenägna psyke. Sannamari Patjas i rollen upptäcker att hon inte är död utan intagen på mentalsjukhus. Vi är så gott som där tillsammans med henne och musikern Lauri Antila, lite diskret till vänster på scenen.

Men föreställningen stannar inte i Veronikas inre; dramatiseringen av Paulo Coelhos roman rymmer även två andra roller, på scenen: Mari och Edvard. Dessutom har den frånvarande doktor Igor en väsentlig roll.

Sannamari Patjas växlar alltså ständigt mellan tre roller, vilket blir ett problem. Föreställningen börjar i ett slags nu, där allt sker medan vi ser på. Men rollbyten skapar oändligen episk distans, som skär sig mot det intima tilltalet. Och just relationen till publiken blir oklar: vad är det egentligen vi är med om, och vad handlar det om?

Sannamari Patjas gör samtliga tre roller i Veronika bestämmer sig för att dö på Teater Västmanland i Västerås.

FOTO: INKERI ROSILO

Jag har inte läst Coelhos roman, men föreställer mig att det varit bättre med en mer radikal bearbetning. Nu blir det så många namn, så mycket information och så invecklad intrig på för kort tid. Det verkar nästan som om regissören Inkeri Rosilo förutsätter att vi redan känner till handlingen.

Nu är det inte svårt att förstå att det handlar om hur närvheten till döden påverkar livskänslan, att det aldrig är för sent att känna kärlek eller gripa in i en annan människas liv. Men trots dessa väsentliga ämnen blir jag inte indragen i berättelsen. Det är synd, för skådespelerskan Sannamari Patjas, för den stora publiken kanske

mest känd som uppläserskan av Svinalängorna i radio, har stor förmåga både till nyanserat, nära spel och till de riktigt stora svängarna i känslor och fysiskt uttryck.

Patjas har redan spelat i en finskspråkig version av pjäsen, och denna dubbeluppsättning är en utmärkt idé. Men jag får en fantasi att hon fortfarande spelar den finska versionen, fast på svenska. Hon skriker ibland för högt, liksom för att kompensera förlusten av modersmålet. Men förmodligen kan hon hitta den rätta tonen i samspelet med den kommande publiken.

SARA GRANATH
kultur@svd.se

VÄSKYllä uusia aluevaltauksia

VÄSTERÅS. Västmanlandin Suomalaisen Kulttuuriyhdistyksen VÄSKYN ja Riksteaternin välinen yhteistyö tiivistyy ja antaa uusia mahdollisuuksia. Ensimmäistä kertaa VÄSKYN tuottamalle esitykselle avautuu tie suurelle näyttämölle Västeråsin teatteriin.

Ensi syksynä vierailulle saapuu Tampereen työväen teatteri näytelmällään Fundamentalisti - Fundamentalisten. Esitys on sunnuntaina myös ruotsinkielisille, sillä se tekstitetään ruotsiksi.

Yhdistyksen sihteeri Auli Axelsson muistuttaa, että VÄSKYN toimintaperiaatteisiin kuuluu kuitenkin tar-

jota västmanlantilaisille suomenkielisiä esityksiä.

– Suomen instituutin kulttuuriritarjonta suuntautuu heidän tehtäviinsä mukaisesti niin ruotsinsuoma-

Perjantai 4/4 CulTUREN, Västerås klo 18.00.

Poika, puukko ja perkele (Pojken, kniven och djävulen) Timo Nieminen Göteborgista klo 19.00.

Suomalainen ilta ravintola SMALLissa alkaa klo 18.00 Yhteistyössä Riksteatern ja Uudenteatterin kanssa.

Keskivillkko 11/6 Hallstahammar, Skansen (Musik på Skansen)

Poika, puukko ja perkele (Pojken, kniven och djävulen)

laiselle kuin myös ruotsalaiselle yleisölle, ja Uusi Teatteri panostaa kaksikielisyyteen. Me palvelemme suomenkielisiä yleisöä, Axelsson painottaa.

Timo Nieminen Göteborgista (kellonaikia myöhemmmin) Yhteistyössä Västmanlands-musiken kanssa Suomalaisen filmikerho

Elokuvateatteri Elektra, CulTUREN, Västerås. Kevään aikana esitettyväät filmit:

9/3 Family Meeting Lämmintä ja intiiminen dokumentti elokuvaa ihmisiä musiikin takana. Kieli ruotsi, teksti englanti. klo 16.30

9/3 Family Meeting Lämmintä ja intiiminen dokumentti elokuvaa ihmisiä musiikin takana. Kieli ruotsi, teksti englanti. klo 16.30

6/4 Colorado Avenue Drama. Filmi Pohjanmaalta kertoo usean sukupolven tarinan 1800-1920 luvulta. Kieli ruotsi, teksti englanti. klo 16.30

4/5 Ganes. Drama. Rocktähti Remu Aaltosen elämästä kertova filmi. Kieli suomi, teksti ruotsi. klo 16.30

8/6 Suden vuosi Romantiikan elokuvaa elämästä ja rakkaudesta. Kieli suomi, teksti ruotsi. klo 16.30

Kevään ohjelmistossa on 4 huuhtikuuta göteborgilaisen Timo Niemisen musiikkilisen Poika, puukko ja perkele CulTURENissa, Västeråssä. Esitys on osa suomalais-

tilaa, joka toteutetaan yhteistyössä muiden yhdysten kanssa. Ilta alkaa klo 18 keskustelulla, mukana Uuden teatterin ja Riksteatern edustajat, ja ruokailulla ravintola SMALLissa. Tilaisuudessa viihtyyttää Harmoniaataiteilija Jari Salminen.

Timo Nieminen vieraille myös samalla esityksellään Hallstahammarin Skansenilla 11. kesäkuuta. Tilaisuus kuuluu Västmanlands-musiken ohjelmistoon.

Teatteria lapsille tarjotaan huuhtikuun 2. päivänä, kun Helsingin komediateatterin Miina ja Manu eksyksissä saapuu Västeråsin S:t Gert-rud-koululle.

MARJA RÄIHÄ

mielipideitaan. (STT-TD)

Potenssilaakkeet eivät pääse kohtaan lääkkeiden aina. Tuosivat Ruotsin kokoin hallinto-oikeus päätti asiasta perjantaina.

Hallinto-oikeus toteaa päättökessään, että potenssilaakkeet Viagra, Cialis ja Levitra antavat kyllä hyvin vastineen rahan. Silti pääös on kielteinen, koska oikeuden mielestä on varkeaa ratkaisata yksittäisten potilaiden tarpeita ja on olemassa vaara aivan liian avokäistä päättöistä.

Aiemmin lääminoikeus on tehnyt Ruotsissa päättösen, että yhteiskuntatuki potenssilaakkeiden käytöltä jo potilaalla erittäin harvinaisissa tilanteissa. Tilaisuus kuului Västmanlands-musiken ohjelmistoon.

Teatteria lapsille tarjotaan huuhtikuun 2. päivänä, kun Helsingin komediateatterin Miina ja Manu eksyksissä saapuu Västeråsin S:t Gert-rud-koululle.

Lääkärit määrävät turhia sairauslomia Ruotsissa

Ruotsalaiset lääkärit kirjoittavat potilaita sairauslomalle, vaikka se ei olisi tarpeen. Taalainmaalla tehdässä karttoitukessa lääkärit lähettiläät kymmenestä sairauslomalle haluvasta potilaasta kahdeksan sairauslomalle, vaikka katsovat, että se ei olisi tarpeen ja voi olla

jopa vahingollista potilaalle.

– Monet lääkärit ovat luopuneet lääkäriin roolistaan. He kirjoittavat potilaat sairauslomalle, vaikka eivät halua si, sanoo Lars Englund. Taalainmaan kliinisen tutkimuksen keskuksesta Dagens Nyheterin haastatte-

lussa maanantaina.

Tutkimuskeskus kartoitti kahden viikon ajalta 63 lääkärin tekemät päätköt, joissa potilaalle määrätään eri pituisia sairauslomia. Lääkärit kirjoittavat sairauslomia 335 potilaalle, ja vain joka kymmenes jäi ilman haluamaansa sairauslomaa. (sm)

Päätteen tuijotus saa kuivat silmät kutisemaan

Koneellinen ilmostointi ja lämmitys kuivattavat silmiä. Suomen Silmälääkäriyhdistyksen mukaan kuivasilmämäisyys on maailmelaisten silmäsairaus. Siitä karsii viidesitoista kolmeenkymmenen prosenttia väestöstä.

Silmät kuivat, koska talvella lämmitys kuivattaa sisäilmaa. Myös tiukka tietokoneen tuijotus voi pahentaa oireita. Piilosien käyttäminen

nen kuivattaa silmiä, joten niitä ei pitäisi käyttää nytto-päätetyössä. Myös iän karttuminen ja lääkkeiden käyttö voivat laukaista oireet.

Kuivatsilmät oireilevat kirvelemällä, roskan tunteena silmässä sekä vetistelynä. Oireet vaivaavat usein keskiaikaisia naisia. Kuivat silmäihin hoidetaan tipolla ja geellällä. Joskus silmiin tulee voimakkas tulehdus, jota voidaan

joutua rauhoittamaan lääkeillä pitkäksi aikona.

Laserilla tehtävät taitovirheileikkaukset lisäävät kuivan silmän riskiä. Mitä enemmän hermoja tuhoutuu, sitä suurempi riski on saada kuivat silmät. Yleensä vaiva korjaantuu puolestaan vuodessa, mutta se voi myös jäädä pysyväksi, jos on karsintasilmienvaiuudesta jo ennen leikkausta. (sm)

Kulttuurikeskustelua Finnetin tiimoilta

VÄSTERÅS. Västeråsissa vietettiin reilu viikko sitten suomalais-ruotsalaista teatteri-, musiikki- ja keskusteluita. Tilaisuus oli houkutellut mukaan runsaat parikymmentä kuulijaa ja katselijaa, suurimpina houkuttimena illan vieras Timo Nieminen säästäänsä, muusikko Sverker Stenbäckenin kanssa Göteborgista.

Västeråsin kaupungin kulttuuriesteeri Armand Gottheim kertoi illan alkajaisiksi Fimmetistä, Ruotsissa suomalaisia kulttuuria esittävästä verkostosta. Idea siihen sai alkunsa Ruotsin Dansnämmin, tanssiverkoston, yhteyistä Suomeen ja syksyllä 2006 koreografi Tommi Kitin ryhmän vierailusta Ruotsiin. – Otin yhteyttä Uuteen Teatteriin ja Väskyyn ja näin alkoi Västmanlandin suomalaisen kulttuuriverkoston, Finnnet, syntynä yhdessä Västmanlands-musiken, ProAros Ung Kulturin, Culturen sekä elokuvateatteri Elektran kanssa. Saamme suomalaisia kulttuuria näkyviin Got-

Fimmetiä edustavien puheenvuoroja kuunneltiin tarkkaavaisina. Äärimmäisenä vasemmalla yksi alustajista, Marketta Forslund VÄSKYstä.

ti Marketta Forslund.

– Suomenkielinen Väsky perustettiin Riksteatern-yhdistykseen 1900-luvun lopulla Västmanlandin Riksteaternin konsulentin Kerstin Engströmin aloitteesta.

Noin 70 jäsenten yhdistys paneutuu lähinnä etsimään Suomesta puoletta produktoita, sillä Ruotsista ei löydä omaa suomenkielistä tuo-

tantoa Väsky kohdeyleisölle.

– Perustettu Finnnet on auttanut ja helpottanut tässä työssä, ja eläköi Väskyä enää tulevaisuudessa edes tarvita, Forslund summasi.

Joakim Rindt Riksteaternista uskoo, että Väskyä tarvitaan edelleenkin. Riksillä on kansainvälisistä toimintaa, ja pohjoismaisessa yhteistyössä seurataan mitä naapurimaisissa suotetaan. Rindt ihasteli teatterin valvavaa asemaa Suomessa ja sanoi, että Suomen ruotsinkielinen teatteri kiinnostaa.

– Sen olemassaolo ja laaja yleisöpohja mahdollistavat

terinvierailua 14. marraskuuta näytelmällä Fundamentalisti. Sen on kirjoittanut Pohjoismaisen näytelmäkirjailijapalkinnon Suomen ehdokas Juha Jokela. Västeråssä esitettyvä suomenkielinen näytelmä tekstitetään ruotsiksi.

Västeråsin Finnnet ja äskettäin startanneet Eskilstunan ja Göteborg-Borås-Trollhättanin verkostot sekä piakkoin aloittava Sundsvallin Finnnet lisäävät mahdollisuuksia keskitähtiä ja monipuolista tarjontaa ja löytää yleisöksi.

Suomen ja Ruotsin Juhla-vuoden 2009 syksyn yhtenä tuotannon on Suomen

Joakim Rindt näkee uusia mahdollisuuksia teatterivaihtoon Ruotsin ja Suomen välillä.

rin kanssa. Vaasan jälkeen näytelmä nähdään Ruotsissa Riksteaternin ohjelmistossa.

Ruotsin suomalaisen Kulttuuriyhdistyksen puheenjohtaja Tuija Liiti kertoi puheenvuorossaan Uuden Teatterin vastuusta lasten ja nuorten näytelmien tuottamisessa.

– Nämä produktoit tehdään aina sekä suomeksi että ruotsiksi. Valtion kulttuurineuvoston tuekemana Uuden Teatterin kotipaikka on Västerås. Yhteistyöopimuksen mukaisesti Västeråsin teatteri vastaa muun muassa lavastuksista, teknikasta ja puuvuotuksesta.

Tuija Liiti muistutti Uuden Teatterin vastuusta nuorten teatterista kahdella kielellä.

työn kanssa, sitä esimerkkinä toteutettua pääsiäisnäytelyttä. Tuija Liiti muistutti.

Yleisökeskustelua käytin lähiinä pöydässä harmonikataiteilija Jari Salminen soiton lämmittämänä. Ilmi tuli muun muassa huolestuneisuus suomalaisen teatteritarjonnan muuttumisesta ruotsinkieliseksi. Ruotsinsuomalaisen teatterihan voi olla myös suomalaisilta juurilta nousevaa ruotsinkielistä tuotantoa. Tuottajille ja järjestäjille riittääkin miettimistä, keitä yritytetään houkutella yleisöksi ja millä keinoin. Saako kaksikieliseksi mainostettu esitys massat liikkelle, on kysymys.

Kulttuurikeskustelua Finnetin tiimoilta

VÄSTERÅS. Västeråsissa vietettiin reilu viikko sitten suomalais-suomalaisista teatteri-, musiikki- ja keskusteluita. Tilaisuus oli houkutellut mukaan runsaata parikymmentä kuulijaa ja katselijaa, suurimpana houkuttimena illan vieras Timo Nieminen säestäänsä, muusikko Sverker Stenbäckenin kanssa Göteborgista.

Västeråsin kaupungin kulttuurisihertei Armand Gotheim kertoi illan alkajaisiksi Finnetistä. Ruotsissa suomalaisista kulttuuria esittävasta verkostosta. Idea siihen sai alkunsa Ruotsin Dansnäsin, tanssiverkoston, yhteyksistä Suomeen ja syksyllä 2006 koreografi Tommi Kitin ryhmään vierailusta Ruotsiin. – Otin yhteystä Uuteen Teatteriin ja Väskyn ja näin alkoit Västmanlandin suomalaisen kulttuuriverkoston, Finnet, syntynessä Västmanlandsmusiken, ProAros Ung Kulturin, Cultureen sekä elokuvateatteri Elektron kanssa. Saamme suomalaisista kulttuuria näkyviin, Gotheim valaisi.

Västmanlandin Suomalaisten Kulttuuriyhdistyksen, Väskyn, puheenvuoron käyt-

Finnetti edustavien puheenvuoroja kuunneltiin tarkkaavaisina. Äärimmäisenä vasemmalla yksi alustajista, Marketta Forslund VÄSKYstä.

KUVA: OLAVI RÄIHÄ

ti Marketta Forslund.

– Suomenkielinen Väsky perustettiin Riksteatern-yhdystekksi 1900-luvun lopulla Västmanlandin Riksteatern konsulentin Kerstin Engströmin aloitteesta.

Noin 70 jäsenen yhdystys paneutuu lähiinä etsimään Suomesta sopivia produktioita, sillä Ruotsista ei löydä omaa suomenkielistä tuo-

Armand Gotheim kuvailti kuinka Finnetin synty on aiheuttanut vippia ruotsinsuomalaisen kulttuurin tarjontaan.

tantaa Väskyn kohdeleisölle.

– Perustettu Finneton auttaja ja helpottanut tässä työssä, ja ehkäpä Väskyä ei enää tulevaisuudessa edes tarvita, Forslund summasti.

Joakim Rindå Riksteaternista usko, että Väsky tarvitaan edelleenkin. Rikskillä on kansainvälistä toimintaa, ja pohjoismaisessa yhteistyössä seurataan mitä naapurimaisissa tuotetaan. Rindå ihasteli teatterin vahvaa asemaa Suomessa ja sanoi, että Suomen ruotsinkielinen teatteri kiinnostaa.

– Sen olemassaolo ja laaja yleisöpohja mahdollistavat myös ruotsalaisen teatterin levämistä Suomeen.

Päänavauksensa Rindå pitää Tampereen työvän teat-

terin vierailua 14. marraskuuta näytelmällä Fundamentalisti. Sen on kirjoittanut Pohjoismaisen näytelmäkirjailijapalkinnon Suomen ehdokas Juha Jokela. Västeråssissa esitettyä suomenkielinen näytelmä tekstitetään ruotsiksi.

Västeråsin Finnet ja äskettäin startanneet Eskilstunan ja Göteborg-Borås-Trollhättanin verkostot sekä piakkoin aloittava Sundsvallin Finnet lisäävät mahdollisuksia keskittää ja monipuolista tarjontaa ja löytää yleisöä.

Suomen ja Ruotsin Juhlavuoden 2009 syksyn yhtenä produktiona on Susanna Alakosken Svinalängorna / Sikalat -romaaniin pohjalta tehdyn dramatisoinnin toteuttaminen Vaasan teate-

Joakim Rindå näkee uusia mahdollisuusia teatterivaihtoon Ruotsin ja Suomen välillä.

rin kanssa. Vaasan jälkeen näytelmä nähdään Ruotsissa Riksteaternin ohjelmostossa.

Ruotsinsuomalaisen Kulttuuriyhdistyksen puheenjohtaja Tuija Liiti kertoi puheenvuorossaan Uuden Teatterin vastuusta lasten ja nuorten näytelmien tuottamisessa.

– Nämä produktoit tehdään aina sekä suomeksi että ruotsiksi. Valtion kulttuurineuvoston tukemana Uuden Teatterin kotipaikka on Västerås. Yhteistyöopimukseen mukaisesti Västeråsin teatteri vastaa muun muassa lavastuksista, tekniikasta ja puvisuksista.

Uudelle Teatterilla on myös yhteistyötä ruotsinsuomalaisen koulujen ja ruotsinsuomalaiset etäruotsalaiset kotikatsomoon?

MARJA RÄIHÄ

Tuija Liiti muistutti Uuden Teatterin vastuusta nuorten teatterista kahdella kielellä.

työn kanssa, siitä esimerkkinä toteutettu pääsiäisnäytelmä, Tuija Liiti muistutti.

Yleiskeskustelua käytiin lähiinä pöydissä harmonikkataiteilija Jari Salmisen soiton lämmittämänä. Ilmi tuli muun muassa huolehtuneisuus suomalaisen teatteritarjonnan muuttumisesta ruotsinkieliseksi. Ruotsinsuomalaisen teatterihan voi olla myös suomalaisilta juurilta nousevaa ruotsinkielistä tuottantoa. Tuottajille ja järjestäjille riittääkin miettimistä, keitä yritytään houkutella yleisöksi ja millä keinoin. Saako kaksikieliseksi mainostettu esitys massat liikkelle vai jäävätkö sekä ruotsinsuomalaiset että ruotsalaiset kotikatsomoon?

MARJA RÄIHÄ

Poika, puukko ja perkele

VÄSTERÅS. Suomalaisen tuttujen laulujen, Cornelis Vreeswijkin suominkieliset tekstit soljuivat Timo Niemisen tulkitsemassa perisuomalaisuuteen etäisyyttä ottavassa, udenlaisessa poljennossa Västeråssissa pidettyssä kulttuuri-illassa. Poika, puukko ja perkele -esityksen nautittavuutta lisäsi saumaston yhteistyö muusikko Sverker Stenbäckenin kanssa.

Göteborgilainen näyttelijä-oopperalaulaja Timo Nieminen kertoi saaneensa idean minimalistiseen lava-show-tyypiseen esitykseen: sohvaan miten kuvaliisi Suomea ruotsalaisille.

Juhliva Viro antaa Suomelle musiikkilahjan

Vironvaltio antaa 90-vuotisjuhlansa kunniaaksi musikaalisen lahan viidelle Euroopan valtioille, joilla on ollut erityisen suuri osa Viron itsenäistymis- ja udenleenitsenäistymisprosessissa. Nämä valtiot ovat Suomi, Islanti, Tanska, Ruotsi ja Bri-

Tunteet heilahtelevat uhosta apatiaan Timo Niemisen ja Sverker Stenbäckenin esityksessä.

KUVA: OLAVI RÄIHÄ

yleisön avustamana hulvattoman muunnelman laulusita Minun kultani.

Parikymmentä vuotta sitten ensimmäisen kerran esitetty Poika, puukko ja perkele ylti Göteborgin Gillestuganissa kahden vuoden aikana saatuaan loppuunmyytyyn näytökseen.

– Juttu on elastinen; sitä voi kääntää ja väentää yleisön ja orkesterin mielellansa mukaisiksi, Timo kuvalee.

Aluksi mukana oli viisimiehinen orkesteri, nyt vain yksi muusikko.

Ammattinäytteilijänä vuodesta 1985 olleena Timo Niemisen viimeisin rooliöö Göteborgin oopperassa päättyi viime kuun puolella produk-

tiossa My Fair Lady. Nyt on tekeillä Uuden teatterin tuottantoon kuuluva, hänen ohjaamansa rockabillytyyppinen musiikkinäytelmä Cowgirls, johon musiikin on tehnyt Heikki Kiviaho. Suomenkielinen ensi-ilta on 26. syyskuuta ja kaksi viikkoa sen jälkeen ruotsinkielisen.

Timo ei aio olla joutuen kesiäkkään, vaan on mukana Petra Revenuen ohjaamassa pitkässä filmissä Karaoke kunningas.

Poika, puukko ja perkele vierailee uudelleen Västmanlandin Finnetin ohjelmostossa kesäkuun 11. päivänä Hallstahammarin Skantzillä.

MARJA RÄIHÄ

Uusi kirjasarja esittelee eri maiden kirjallisuutta

Avin-kustantamo aloitti uuden, eri maiden kirjallisuutta esittelevän Café Voltaire -tietokirjasarjan. Sarjan teoksissa julkaistaan suomalaisen asiantuntijoiden esitellä kirjallisuudesta ja kirjailijoista. Ensimmäisessä osassa Tarinoiden paluu – Esseitä

ranskaisesta nykykirjallisuudesta tarkastellaan ranskalaisten kirjallisuuden ja kulttuurin nykytilaa. Jokainen esee esittelee yhden merkittävän ranskalaisen nykykirjailijan. Kirjassa esitetyt tekijät ovat muiden muassa Georges Perec, Marguerite Duras, Michel Tournier, Anna Gavalda, Michel Houellebecq ja Virginie Despentes.

Kirjan kokonaisuudesta vastaa ranskalaiseen nykykirjallisuuteen perheytytyt työryhmä: dosentit Päivi Kosonen, FL Hanna Meretoja ja FL Päivi Mäkirinta. (sm)

Uusi Teatteri hakee yhteistyökumppaneita

ESKILSTUNA. Teatterin kehittymisestä Suomessa ja Ruotsissa kertoii Mälrintaakson korkeakoululla viime viikolla järjestetyssä seminaarissa Uuden Teatterin toiminnanjohtaja **Irma Kario**. Hän saattoi todeta, että maittemme teatterien toimintatavoissa ja -ehdoissa on suuret erot. Mutta niin on myös kävijämääriissä. Suomen ja Ruotsin teatterit ajautuvat jo alusta eri urille:

– **Suomessa** 1880-luvulla Kaarlo Bergomin hohdolla syntynyt teatteri etsi kansallisia juuria ja esitti kansanomaisia näytelmiä, jotka olivat esim. Alekis Kiven kirjoittamia. Ruotsin Dramatenin ohjelmistossa oli porvariston elämästä kertovia – kuten August Strindbergin – näytelmiä, Kario kerto.

– Suomessa on yhteistyö harrastajayhdisteiden ja ammattilaisten välillä ollut vilkasta, kun taas Ruotsissa on ollut yirkempä nako. Vaikka Ruotsissa vapaat ryhmät ovat jatkuvasti saaneet paljon enemmän rahaa kuin Suomessa, se ei näy katsojaluuissa. Tällä teattereissa käy vuosittain 3,8 miljoona katsojaa, vaikka Suomen lukuihin verrattuna heitä pitäisi olla yli kuusi miljoonaa, Kario totei.

– Ohjelmistossa ei ole samoja leveyttä kuin Suomessa,

jossa on tullut koko rivi uusia näytelmäkirjailijoita ja teattereissa käyvät laajemmat kansanryhmät. Ruotsissa otetaan miehellään anglosaksilaisia näytelmiä esittäviäksiksi.

Irma Kario siirtyi komennotamaan ruotsinsuomalaisen teatterin tilannetta ja tulevaisuutta:

– Meidän on pyrittävä siihen, että ruotsinsuomalainen teatteri on monitahoinen. Yhteistyöllä on mahdollisuus tarjonnan monipuolistamiseen ja yleisen tavoitamiseen. Tällainen kokeilu oli suomalaisen, yhteisöllisen community-teatterin kanssa tehty tuontotoiminta. Tässä olet / Här ärt du. Kolmen vuoden kokeilukauden jälkeen kirjoittamassani viisi-paperissa ilmaisin toivo-

Uuden Teatterin toiminnanjohtaja Irma Kario. KUVA: MATTI PILHJERTA

mukseen yhteistyöstä Västmanlands Teaterin kanssa. Tämä on nyttototeutumut. Elokuussa 2005 solmitulla sopimuksella myös me saamme käyttää kaikkia heidän kiinni-

teitä tilojaan.

– Kun lapset ovat pieniä, olisi erityisen tärkeää, että he saisivat nähdä teatteria. Ongelmana on tavoitthaan instituutioiden ulkopuolella ole-

Seminaariyleisöä.

vat lapset, Kario toteaa.

– Toinen suuri tehtävä on järjestäjäverkoston luominen. Västmanlanmin-Sörmlannin alueella sellainen toimii, mutta monella muulla toimialalla ei enää ole aktiivisia yhdyskysyksiä.

– Valtakunnanteatteri on aloittanut yhteistön seitsemään suomalaisen teatterin kanssa, joilta saamme vierailunäytäntöjä 7-8:lle sellaisel-

le paikkakunnalle, joilla suomalaisia on runsaasti. Sundsvall, Tukholma ja Västerås ovat jo varmistuneet, hän kertoo.

Pitemmän aikavälin tehtävää Kario toteaa olevan muitakin: Rahoituspohjan laajentaminen ja paikan löytäminen ruotsalaisessa kulttuurielämässä:

– Ruotsissa on vapaiden ryhmien rahoitusta ja instituutioita. Me emme ole kumpakaan.

– Lunastaaksemme paikkaamme kulttuurielämässä meidän on näytettävä, että teatteri on meille tärkeä. Milta Uusi Teatteri näyttää viiden vuoden kuluttua?

– Olemme teatteriresursien keskus, mutta emme 10 miljoonan kruunun budjetilla elää läitetteatteri, vaan käytämme nuoria voimia. Raivaamme tieti itsenäiselle ruotsinsuomalaiselle näyttämöiteelle, jolla on oma tapa hahmottaa asiaita.

MATTI PILHJERTA

Ruotsinsuomalaista teatteri-faktaa

Ruotsin valtakunnanteatterissa oli 1970-luvulla ajatusta vähemmistön ammattiteatterista ja 1977 Valtion kulttuurineuvosto ehdotti sellaisen perustamista. 1980-luvulla järjestettiin kiertueita. Valtio rahoitti vuodesta 1989 suomenkielistä ammattiteatteria, joka toimi Valtakunnan teatterin (Riksteatern) alaisena nimellä Finska Riks, joka tuotti etupäässä lasten- ja nuorten teatteria.

Alkuvuosina Finska Riks budgetti oli runsaat neljä

miljoonaa kruunua. Se järjesti myös teatterivierailuja Suomesta. Finska Riks toimi vuoteen 1996 esittäen suomeksi yksitoista näytelmää, joista seitsemän kanataisivat. Vuonna 1996 Finska Riks rahaat siirrettiin Unga Rikksille eli Riksteatterin lasten- ja nuorten osastolle. Samalla suomenkielinen henkilökunta lähti talosta. Finska Riks lakkauttamisen herätti ruotsinsuomalaisissa voimakkaita reaktioita ja siitä tuli valtion negatiivisen kulttuuripoliittisen symboli.

Ruotsinsuomalaiset eivät myöskään voineet hyväksyä sitä, että lasten ja nuorten näytelmiä esittivät ruotsalaiset näyttelijät. Unga Riks tuottoi jäljivieraaksi ja toiminta lakkasi itsestään. Näyttelijä Tuomas Laustiola perusti Suomalaisen Teatterin vuonna 2000. Suomalainen Teatteri-säätiö valmisti kaksi näytelmää, joita esitettiin syksyllä 2000.

Budjettivuonna 2002 Valtion Kulttuurineuvosto sai ensi kerran viiden kansallisen

vähemmistöön kulttuurien tutkimiseen erikseen suunnattuja varoja. Uusi Teatteri on toiminut vuodesta 2002. Sen päämiehenä toimii Ruotsinsuomalaisen kulttuuriyhdistys. Toiminta rahoitetaan Valtion Kulttuurineuvostosta, joka myönsi 2,0 miljoonan kruunun avustuksen vuodelle 2007. **Irma Kario** on ollut teatterin johtossa tammikuusta 2003. Siitä ennen hän oli vaikuttanut teatterialalla hallinto- ja tiedotustehävisä sekä tuottajana vuodesta 1979. (MP)

[KÄSERAT | FAMILJ | NAMN & NYTT]

Dagbok

En narr i tiden

Han påminner om unge Strindberg och associationen till en ung Sibelius är inte heller längsökt. Den yttre likheten speglar en själ som brinner för konsten. Själv kallar Jussi Lehtonen sig en narr i tiden.

Han kryper fram med en stol på ryggen, håret är rufsigt och blicken söker publiken. Det är ingen lätt publik. Någon ligger djupt inbäddad i sin säng, en annan sitter och slumrar i en rullstol och en smärt skrämd kvinna håller en av skötorna hårt i handen. Sedan fäster hon blicken någonstans i fjärran, på de kala träden och den vinterbleka solen som skymtar genom det stora fönstret bakom **Jussi Lehtonen**.

Men så fort han reser sig och uttalar de första orden har han fångat intresset. Han artikulerar tydligt och har en bärande stämma. Tystnaden sänker sig bland åldringarna på den svenska avdelningen på Forsby sjukhus i Helsingfors. De lyssnar.

Medelåldern är över åttio år och många är sedan svårt dementa. Det betyder inte att de inte skulle kunna njuta av orden och tonfallet, av spelet med känslor och stämningen i sonetterna av Shakespeare som Jussi Lehtonen tolkar med intensitet och passion.

Om livets förgänglighet

Kärlek är inte tidens narr är en föreställning och monolog om livet själv, om glädje och sorg, kärlek och svartsjuka, undgångens och skönhetens förgänglighet och den oundvikliga döden.

– Jag har spelat för gamla och unga, på äldreboenden, i fängelser, skolor och anstalter som av olika orsaker saknar möjlighet att ta del av kulturevenemang utanför huset, berättar Lehtonen.

Han är skådespelare på Kansallisteateri och har tillsammans med regissören **Pauliina Hulkko** byggt upp en föreställning som utgår från Shakespeares sonetter.

Lehtonen är tjänstledig från teatern och har för avsikt att skriva en bok om sina erfarenheter och intryck av pjässens inverkan på den specifika publiken på anstalter.

– Det är fascinerande att

PROFIL

Jussi Lehtonen

Född: 12 mars 1974.
Familj: Dottern Vilma, 8 år.

Bakgrund: Teaterhögskolan 1995–1999, aktivist i Pro Lappviken, översättare från franska och litauiska till finska.

Yrke: Tjänstledig skådespelare vid Kansallis-teatteri.

Aktuell med: Monologen **Kärlek** är inte tidens narr, sonetter av Shakespeare.

Favoritpjäs: Kung Oidipus av Sofokles.

Favoritförfattare: Osip Mandelstam.

Gör helst på fridtiden: Läser, promenerar i skogen, umgås med dottern.

Samlar på: Krukväxter.

Alltid i kylskåpet: Surkål.

Stolt över: Min principiella strävan att vardagen ska gagna en renare miljö och ett mer tolerant samhälle.

Skäms över: Människans ekologiska nonchalans.

Drivkraft: Att se hur teaterkonsten påverkar publiken. Det speglar sig särskilt bra då jag spelar på vårdinrättningar.

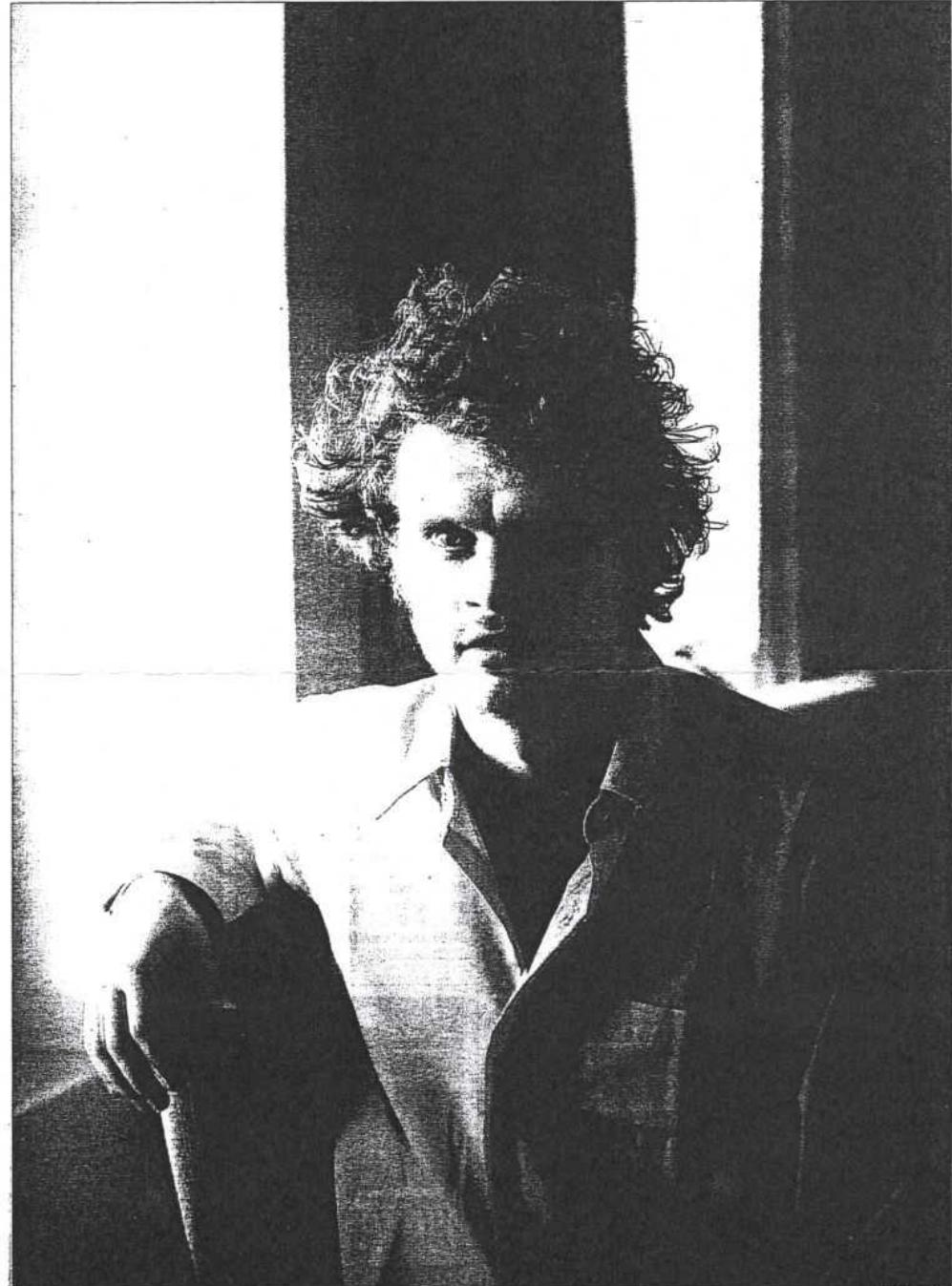
Samarbetar med: Humanist, aktivist och tidens narr.

spela för små grupper i stramt begränsade miljöer. På scenen på teatern ser skådespelaren väldigt lite av publiken. På ett sjukhus eller i ett fängelse är kontakten omedelbar.

Lehtonen tillägger att sonetter av Shakespeare har sådan vidd, sådana känslor och sådant djup att var och en i publiken gör sin egen föreställning.

Känsla för publiken

Till konceptet hör att Lehtonen förr tillbringar en timme eller två på spelplatsen för att prata med männskor som ska uppleva monologen. Han vill få grepp om

KRAFT UR KULTUR. Skådespelaren Jussi Lehtonen spelar hela registret av passion, intensitet och känslor i sin monolog med sonetter av Shakespeare.

och känsla för dem. Efteråt stannar han kvar för att få respons, för att diskutera såväl innehållet i föreställningen som livet i allmänhet.

– Samtalet efteråt i en skola avviker klart från samtalet i ett fängelse. Jag har lärt mig mycket om mitt yrke, om människan i samhället och om mig själv.

Premiären på monologen var för ett par år sedan och språket var finska.

– Jag är finskspråkig, säger han på utmärkt svenska.

Sedan tog kultursekreteraren i Mariehamn kontakt och undrade om Lehtonen inte kunde spela på svenska också. I maj 2007 hade mo-

nologen premiär på svenska på äldreboendet Odalgården i Mariehamn.

Texten som den svenska versionen baserar sig på är översatt av **Sven Christer Swan**.

– Den finska versionen bygger på en nyare översättning. Föreställningarna blir väldigt annorlunda och ger också annorlunda respons, tillägger Lehtonen.

För föreställningen behöver han bara en stol och en cd-spelare för musiken.

Han har turnerat på tio-tals platser, gett monologen nästan 120 gånger och har uppmärksammats med fina utmärkelser. I decem-

ber 2006 utsågs Lehtonen till Årets ljuspunkt av TV 1 och i höstas fick han Årets mentalvärdspris av föreningen för mentalhåll i Finland samt läkareföreningen Duodecims kulturpris.

Den 7 mars framför han **Kärlek** är inte tidens narr på Arbis och den 6 april ska han spela på Rastis i Nordanstig. Lehtonen ger monologen i Sverige både i mars och i juni.

NINA WECKSTRÖM
09-1253 270, nina.weckstrom@hbl.fi

Föreställningen ingår i det internationella nätförbundet Kultur ger hälsa, svenska kulturfonden har stött produktionen och kulturcentralen i Helsingfors sammabordar i projektet.

KONTAKT
Redaktör
Eva Wörlund
09-1253 214
dagbok@hbl.fi

VALMA
Vecka 7
Svenska: Isabella, Isa
Finska: Talvikki
Orthodoxa: Valassi, Lassi, Dimitri, Miska, Mitja, Valto
Innanvalsen: Svenska: Elma
Finska: Elma, Elmi
Orthodoxa: Mitja, Aleksi, Aleksis

Palmusunnuntaina Jeesus ratsasti aasilla Jerusalemiin.

KUVA: ALEXANDER MILRIN

Tukholman ruotsinsuomalaisen koulun Pääsiäisnäytelmästä.

Pääsiäisnäytelmä oppilaiden voimin

TUKHOLMA. Tukholman ruotsinsuomalaisen koulun oppilaat esittävät Tukholman suomalaisessa kirkossa pääsiäisdraaman Jeesuksen elämän viimeisistä päivistä.
– Tämä vuotisessa pääsiäisnäytelmässä erikoista on se, että Fridhemsplanin koulun näytelmäkerhon oppilaat esiintyvät perinteisessä näytelmässä.

– Aikaisempina vuosina kirkon henkilökunta on esittänyt kuvaelman, seurakunnan tiedottaja Mirja Huusko kertoo.

Kuvaelman on käsikirjoittanut ja ohjannut Mimi Remes Grevelius. Tuotanto on syntynyt yhteistyönä Tukholman ruotsinsuomalaisen koulun näytelmäkerhon oppilaiden, Tukholman suomalaisen seurakunnan ja Uuden teatterin kans-

sa.

Näytelmän tapahtumat alkavat palmusunnuntaista, jolloin Jeesus ratsasti aasilla Jerusalemiin. Kuvaelmalla halutaan havainnollistaa niitä koettelemuksia ja kärsimyksiä, joita Jeesus kohtasi pääsiäisenä. Vaiheita kuvataan osittain kahden kertojan avulla.

Muusikko Lauri Antila ja kanttori Merja Aapro ovat dramatisoineet näytelmää

kokoamalla esitykseen sopivaa Bachin musiikkia ja tunnettuja virsiä.

Oppilaat ovat olleet innostuneita pääsiäisnäytelmästä.

– Tätä roolia on ollut hauska harjoitella. Tulin mukaan pari viikkoa sitten ja aluksi minua jännitti opinko vuorosanani, Jeesuksen roolia esittävä Kaisa Czajkowski sanoo.

Näytelmä esitetään kir-

kossa ensiksi koululaisille ja pääväkitilapsille. Kuvaelman voi nähdä myös lauantaina 15. maaliskuuta perhejumalanpalveluksessa.

Näytelmässä esiintyvät Kaisa Czajkowski, Julia Teittinen, Ida Angelova, Linn Viuhkonen, Tuula Viinikka, Ida Männistö, Nina Wallander ja Alexandra Duvebrand.

ALEXANDER MILRIN

Pääsiäisdraama koululaisille

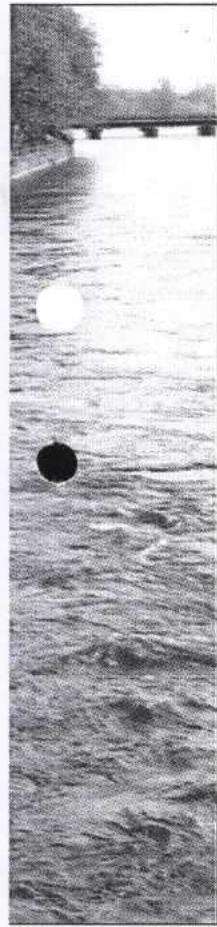
Tukholman ruotsinsuomalaisen koulun nähtelmäkerho on valmistanut tämän vuoden pääsiäisdraaman. Se esitetään Suomalaisessa kirkossa torstaina 13.3. klo 9.00 ja perjantaina 14.3. klo 9.00 sekä lauantaina 15.3. klo 11.00 perhejumalanpalveluksen yhteydessä.

Musiikista vastaavat muusikko Lauri Antila ja kanttori Merja Aapro.

Kenraaliharjoitukset ovat Suomalaisessa kirkossa maanantaina 10.3. klo 16.30. Kaikki ovat tervetulleita seuraamaan kenraaliharjoituksia. (Kuva vuoden 2003 pääsiäisdraamasta)

i ån

öåda sidorna genom

O IÖRN JOHANSSON
ken till de vita rän-
tros vara pollenav-
ar. Pollen som ligger
enytan har spolats
stättningarna.

□

Innen till problemen
höga pollentalter-
fått oss att töm-
men av pollenallergi-
på apoteken.

□

morgon önskar...

romyalgföringen.
ervinningscentral: 10-

rgets gymnastiksals:
Skoj-gympa 4–6 år, Su-
pan.

rgsskolan: 18–19 Che-
ind f. 0608 10–20 Ra-

Trollkarlen. Kari Mäkinen spelar Trollkarlen som i 300 år har letat efter Kungsrubinen som huvudpersonerna i föreställningen lyckats fått tag på.

FOTO: KRISTOFER STRÖM

Magi och värme från Mumindalen

Arboga. Magi blandat med en varm scennärvaro och en lagom portion spänning. Det handlar om Tofslan och Vifslan som kommer till Mumindalen där trollkonster och roliga karaktärer avlöser varandra.

I dagarna är det barn i åldrarna 5–8 år i Arboga som ser Nya finska teaterns uppsättning av "Under Tove Janssons paraplyer".

I går spelades de två första föreställningarna av totalt sex i Medborgarhuset.

Föreställningen är en hyllning till Tove Jansson som skrev böckerna om Mumintrollen, som på senare år också blivit tv-underhållning.

Några riktiga mumintroll eller tillräckligt snarlika kostymer som får aktörerna att se ut som det ursprungliga muminfolket lyser bitvis med sin frånvaro i teatergruppens föreställning som har spelats flitigt sedan 2005.

Gosedjurskopior av karaktärerna viftas dock fram med jämna mellanrum.

Den här föreställning

en kretsar kring de båda skådespelarna Kira Roi- sko och Kari Mäkinen som spelar Tofslan och Vifslan. Duon beger sig till Mumindalen där de går omkring med en kappsäck som senare visar sig innehålla den röda Kungsru- binen som den välkände Trollkarlen har letat efter över 300 år.

När trollkarlen (spelad av Kari Mäkinen) dyker upp mot slutet av föreställningen uttryter de största applåderna. Hurraropen låter heller inte vänta på sig då trollkarlen faktiskt kan trolla på ett mycket trovärdigt sätt.

Ett intressant stilgrepp som den Nya finska teatern (Uusi Teatteri på finska) använder sig av är paraplyer som fungerar som

Konstmuseet Galleri Astley: 11–19 Gunnar Larsson, pastellteckningar. Björn Wessman, måleri.

KUNGSDÖR
Anhörigstöd i Kungsör: 8–10
Kontakta anhörigkonsulent

Koncentrerad publik. Den unga publiken höll sig koncentrerad och märkbart lugn under hela föreställningen i går.

FOTO: KRISTOFER STRÖM

bra bakgrundsmiljöer för att tydligt visa hur det ser ut i Mumindalen.

Till tonerna av stämningsfulla dragspelsmelodier av Petri Goman som ingår i den finskkomponerade trioton får publiken en behaglig resa genom Mumindalens kullar och stra-

patser.

I dag och i morgon spe-
las föreställningen återigen
för den inbjudna pu-
bliken som består av barn
i förskoleklasser och i års-
kurs 1.

KRISTOFER STRÖM
JOURNALIST
kristofer.strom@ingress.se

prydnadssaker med mera.
Strandgården: 10.30 Gymnastik.

Trefaldighetsgården: 13 Tors-
dagsträff. Gunnar Svenssons

trio, Lindesberg.

Turistbyrån: 9–16.30.

Utvecklingscentrum: 9–16.30.
VIGÖR Rehab Rannhuset: 18

gatan 13: 13.15 Sångstund.
Ullvigården: 18–19 Pilates nybör-
jare, 19.15–20.15 Pilates fort-
sättning, Köpings Gymnastik-
förening.

Unga Liv, Schelegatan 31: Se-
cond Hand. Öppet Mån–Fre
10–17 lunchtid 12–13 in-

en: 9–17.
Arboga Bridgeklubb: 18.30 Brid-
ge, Godtemplarloden.

Arboga Museum, Nygatan 37:
11–14. Utställning: Luftsloss
och synvillor.

Biblioteket: 11–19.30. 9–11 Tid-
ningsläsning

Kielen oppimisesta se alkaa

► Uuden Teatterin näytelmä tutkii kansallista identiteettiä

► Helsinkiin on saatu loppuviikoksi ainakin yksi läntinen kevättuulonen Ruotsista.

Ruotsinsuomalaisen Uuden Teatterin ja helsinkiläisen Todellisuuden tutkimuskeskuksen yhteistyönä toteuttama *Olet tässäl – Här är dul* sai ensi-iltaansa viime keväänä Västeråsissa. Sen jälkeen esitys kiersi eri puolilla Ruotsia. Tuotannossa ovat osallisia myös Teatteri Västmanland sekä Sörmlands musik & teater -yhdistys. Esitys vierailee Helsingissä vielä yhden päivän ajan.

Harmi, että vain Helsingissä ja näin lyhyen aikaa. Kansallisuuskysymyksiä palottatelevalla nuorisonäytelmällä on paljon sanottavaa, myös suomalaisille ja suomenruotsalaisille – muisista puhumattakaan.

Improvisaatioharjoitusten
pohjalta kootun esityksen ai-

TEATTERI

Olet tässäl – Här är dul
Ruotsinsuomalaisen Uuden Teatterin vieraileviin Universumin teatteritilassa. Dramaturgia ja ohjaus Titta Halinen, lavastus ja puvut Annika Nieminen-Bromberg, koreografia Jukka Korpi, musiikki Markus Krungård, Esiintyjät Niina Hosiasluoma, Jussi Johnsson, Jukka Korpi, Markus Krungård, Kari Mäkinen ja Jojo Tuulikki Oinonen.

neisto on kerätty haastattelemalla eri ikäisiä ruotsinsuomalaisia kieleen, kulttuuriin ja kansalliseen identiteettiin liittyvissä kysymyksissä. Mukana on myös tekijöiden omakohdaisia kokemuksia. Esiintyjistä neljällä on juuret ainakin osak-

si Suomessa.

Identiteetin muodostuminen alkaa jo ihmisen nimestä. Minkälaisia on olla Kari ja asua Ruotsissa, kun väestön suuri enemmistö ei osaa lausua nimeä riittävän napakasti, vaan venyttää siitä äänteellisesti vaikka minkälaisia muunnelee? Entä jos asuu Suomessa ja nimenä on Stig?

Paikallisen kielen oppimisella on suuri merkitys maahanmuuttajien ja heidän jälkeläisensä sopeutumisessa uuteen yhteisöön. Ruotsiin muuttaneiden suomalaisien tapauksessa se on usein riittänyt. Suomen kieli on monen kohdalla kuitenkin edelleen tärkeä osa identiteettiä, mitä asiaa sekakielinen esitys hauskalla tavalla tukee.

Esitys nostaa pöydälle suuren määriän erilaisia kansallisia stereotypioita. Lämpimän humoristisen lähestymistavan ansiosta niistä voi tuntea osaksi myös ylpeyttä. Tietysti ruotsalaiset hakevat työpaikan

paussilla katsekontaktia toisiinsa, kun suomalaiset tuijottavat keskittyneesti kuppeihinsa.

Asiasisältöä Titta Halisen koostamassa ja ohjaamassa esityksessä riittää moneen suuntaan, mutta tärkeintä on esiintyjäryhmän tartruva otte. Nämä mässäni koululaisesityksessä näytteilijät loivat hienostu kontaktia yleisöön, kukin omalla tavallaan. Kohtaan mahdollisuus on se ensisijaisesti omaksuttava asia.

Suomalaisen ja ruotsalaisten yhteydet eivät ole mikään uusi juttu. Esityksestä saakin mukavasti perspektiivää myös suhteessa kauempaan tuleviin pakolaisiin ja siirtolaisiin. Vasataavasti esitystä voisi suositella myös heille. Kokemus saattaisi omalla tavallaan olla hyvin vapauttavaa.

Lauri Meri

► **Olet tässäl – Här är dul** esitys
Universumin teatteritilassa
(Pursimiehenkatu 13) vielä tänään kello 19.

Uuden Teatterin esityksessä kulttuurieroja

SÖNDAG 2 APRIL
2006

HUVUDSTADSBLADET

KULT

Här är du, sverigefinländare!

TEATER

Uusi teatteri, Sverige och Tulevaisuuden Tutkimuskeskus: *Här är du!* Regi och dramaturgi: Titta Halinen. Medverkande: Niina Hosiasluoma, Jussi Johnsson, Kari Mäkinen, Jojo Tuulikki Oinonen, Jukka Korpi och Markus Krunegård. Föreställningar i Betania (Universum, Helsingfors).

De som förväntar sig ytterligare en djupmelankolisk humorlös jämmerdalsklagan över hur svårt sverigefinländarna har haft det skall inte besöka den nya finska teaterns i Sverige föreställning *Här är du!* Scenen fylls av hederlig, ibland rolig och ibland tragikomisk samhällssatir, men alltid med distans i stället för den eviga inåtvända melankolin.

Det är teater på tre språk: svenska, finska och engelska. Det är också modern, rörlig teater, där för en gångs skull det fysiska inte blir en lös skruv i maskineriet, utan är en integrerad del av helheten. Trots att skådespelarensemblen **Niina Hosiasluoma, Jus-**

si Johnsson, Kari Mäkinen, Jojo Tuulikki Oinonen, Jukka Korpi och Markus Krunegård (musik) har olika teaterbakgrund och uppenbarligen också olika teatertradition, har regissören **Titta Halinen** skickligt fångat upp olikheterna och låtit personligheterna florera.

Pjäsen består av ett flertal tablåer, av vilka en del påminner om lyckade spex och revyer, med snärtiga repliker (dock i det närmaste utan dialog) och stor föränderlighet i stämningen. Ibland är det rörlig situationskomik, ibland clowneri, ibland nästan allvar. Men det lever och avancerar hela tiden. Det gäller dock att förstå de tre språken och där har den finlands svenska publiken uppenbart ett försprång.

En del scener är helt festliga och fångar upp den finska folksjälen på kornet, som t.ex. kaffepausen, där ingen säger någonting annat än "stop", när man bara vill ha en halv kopp. En annan härlig scen är den då sverigefinländarnas alla medhavda fördomar av

slöjas, från homo till färgade, allt illustrerat med den finska svordomsvocabulärens populäraste uttryck. Man glömmer inte heller det satiriska Sjukis&deppis på t-skjortorna i stället för Friskis&svettis. Det är glimten i ögat som skiljer dessa tablåer från otaliga liknande som man har upplevt på "rent" finska teatrar.

Satiren har ett genomgående tema: sverigefinländarnas identitet. Är man svensk eller finne eller någonting i kombination? Och vem är det som bestämmer vad man är, föräldrarna, man själv? Språket får en stor, men inte så avgörande roll som blåvita finskhetsivrade vill framhäva. Det som inte tangeras en enda gång är finlands svenska skådarna som sverigefinländare. Är det medvetet eller bara finkänslighet?

Det är en fräsch föreställning med fina skådespelarprestationer och skicklig regi. Vad roligt att kunna notera detta med gott samvete!

KARMELA BÉLINKI

kultur@hbl.fi